

T.C
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSLERİNDEKİ
YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet DEMİRHAN

Diyarbakır-2019

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSLERİNDEKİ
YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

HAZIRLAYAN
Mehmet DEMİRHAN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Fatih YILMAZ

Diyarbakır-2019

T.C
DİCLE UNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
DİYARBAKIR

Mehmet DEMİRHAN tarafından yapılan "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Derslerindeki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri" konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Temel Eğitim Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir

Jüri Üyesinin

Ünvanı Adı Soyadı

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Mehtap SARAÇOĞLU.....

Üye : Doç. Dr. Cemal AKÜZÜM.....

Üye (Danışman) : Doç. Dr. Fatih YILMAZ.....

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 25/07/2019

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

25/07/2019

Prof. Dr. İlhami BULUT
ENSTİTÜ MÜDÜR
(MÜHÜR)

BİLDİRİM

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünden başka bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

25/07/2019

Mehmet DEMİRHAN

ÖNSÖZ

Bu çalışmada çocukların bedensel, zihinsel, psikolojik, sosyal ve dil gelişimlerine önemli katkıları olan ve çocukların bir bütün halinde gelişmesine olanak sağlayan beden eğitimi ve oyun derslerinde sınıf öğretmenlerinin ne ölçüde yeterli oldukları konusunda elde ettiğim bilgileri dikkatinize sunmaktayım.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde bilgi ve birikimlerini benimle paylaşan, kendisine her danıştığımda kıymetli zamanını ayırarak bana faydalı olmaya çalışan, güler yüzünü ve samimiyetini benden esirgemeyen, çalışmanın başlangıcından sonuna kadar bana destek olan tez danışmanım Doç. Dr. Fatih Yılmaz'a teşekkürü bir borç bilir, şükranlarımı sunarım.

Yine bu süreçte yoğun temposuna rağmen kapısını her çaldığımda bana yardımcı olan kıymetli hocam Doç. Dr. Cemal AKÜZÜM'e ve jüri üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Mehtap SARAÇOĞLU'na teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Çalışma süresince yanımda olan, bilgisinden sıkça istifade ettiğim değerli dostum Arş. Gör. Yahya ŞAHİN'e emeklerinden dolayı çok teşekkür ederim.

Her konuda olduğu gibi bu çalışmada da bana en büyük desteği veren sevgili eşim Nejla BAYER DEMİRHAN'a ve bu süreçte kendisine çokça vakit ayıramadığım 5 aylık kızım Zerda'ya teşekkür ederim. Bunun yanında çalışmaya zaman ayırarak katkı sağlayan, görüş ve önerileriyle destek veren tüm dostlarıma ve sınıf öğretmenlerine teşekkür ederim.

ÖZET

Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Derslerindeki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri

Mehmet DEMİRHAN

Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Yüksek Lisans Programı

Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Temmuz 2019

Danışman: Doç. Dr. Fatih Yılmaz

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun derslerindeki yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini belirlemek, kendilerini hangi alt boyutlarda (planlama ve derse hazırlık, öğretim, strateji, yöntem ve teknik, materyal kullanma, sınıf yönetimi, uygulama, ölçme ve değerlendirme) ne ölçüde yeterli hissettiklerine dair görüşlerini saptamak ve bu görüşler arasında cinsiyete, yaşa, kıdeme, teorik ve uygulamalı ders alıp almama durumu ile mezun oldukları bölüme göre anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmektir.

Bu çalışma tarama türünde yapılan betimsel bir çalışmadır. Çalışmanın evrenini Malatya ilinde ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri oluştururken, örneklemini Malatya ilinde görev yapan 423 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, “Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Yeterlik Ölçeği” ile “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak yüzde, frekans, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yeterlik düzeylerinin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla iki kategorili değişkenlerde ‘t testi’, ikiden fazla

kategoriye sahip değişkenlerde ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. ANOVA 'da farklılığın hangi kategoriler arasında ortaya çıktığını belirlemek için post hoc testlerinden Tukey HSD testinden faydalanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve oyun derslerinde boyutlar düzeyindeki yeterliliklerinin tespitinde bağımsız örneklem için t Testi kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin genel anlamda kendilerini beden eğitimi ve oyun derslerinde yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutlar düzeyinde ise öğretmenlerin kendilerini planlama-derse hazırlık, öğretim, strateji, yöntem ve teknik, materyal kullanma, uygulama, sınıf yönetimi ve ölçme-değerlendirme alt boyutlarında yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin ölçme aracında yer alan demografik özellikleri ile ilgili sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde cinsiyet, yaş ve kıdemlerine göre aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı; teorik ve uygulamalı ders alıp almama durumlarına ve mezun oldukları bölüme göre ise aralarında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Bu anlamlı farkın teorik ve uygulamalı ders alan öğretmenler ile 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği mezunu olanlar lehine olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yeterlilik, beden eğitimi ve oyun, sınıf öğretmeni.

ABSTRACT

Opinions of Classroom Teachers on Competence in Physical Education and Play
Lessons

Mehmet DEMİRHAN

Class Teacher Post Graduate Programme in Department of Primary Education Institute
of Education Sciences Dicle University

July 2019

Consultant: Assoc. Prof. Dr. Fatih YILMAZ

The aim of this study is to determine classroom teachers opinions on their competence level in physical education and play lessons and to see their thoughts on how much qualified they see themselves in which sub-dimensions (planning and preparation for the lesson, teaching, strategy, method and technique, material use, classroom management, application, measurement and evaluation) and to determine whether there are any meaningful differences between these opinions based on their gender, seniority, age, condition of taking or not taking theoretical and practical lessons and the department they graduated from.

This study is a descriptive study done in screening type. The population of the study is composed of primary school teachers working in primary schools in Malatya and sampling of the study is composed 423 primary school teachers working in Malatya. To collect data, 'Physical Education Lesson Teacher Qualification Scale' and 'Personal Information Forms' have been used. The data obtained from the study has been analyzed using IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences for Windows). In the evaluation phase percentage, frequency, mean, standard deviation have been used as descriptive statistical methods. In order to determine whether there are any differences in classroom teachers' competence based on demographical factors, in two categorical variables "T" test and in variables that have more than two

categories One-Way ANOVA have been used. To determine between which categories differences have arisen, one of the post hoc tests, Tukey HSD was used. To identify classroom teachers' competence on physical education and play lessons in dimensional level, One-Sample T Test was implemented.

According to the results of the research it has been found that classroom teachers generally find themselves sufficient in physical education and play lessons. At the level of sub-dimensions, it has been concluded that the teachers consider themselves sufficient in planning, preparation for the lesson, teaching, strategy, method and technique, material use, application, classroom management and measurement-evaluation sub-dimensions.

When the answers of the teachers gave to the questions related to their demographical features were analyzed, it has been found that there is not any significant difference based on their gender, age and seniority; but there are significant differences based on their condition of taking or not taking theoretical and practical lessons and the department they graduated from. This significant difference is in favor of the teachers taking theoretical and practical lessons and finished a 4-year classroom teaching department in Education Faculty.

Key Words: Competence, physical education and play, classroom teachers.

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Nitelikleri.....	39
Tablo 2. Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Yeterlik Ölçeği Alt Boyutları ve Cronbach-Alpha Katsayıları.....	41
Tablo 3. Araştırma Ölçeğindeki Seçeneklerin Puanlara Göre Dağılımı.....	42
Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Boyutlar Temelinde Genel Görüşlerine Ait Betimsel İstatistikler.....	43
Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin “Planlama ve Ders Hazırlığı” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	45
Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	47
Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin “Materyal Kullanma” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	48
Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin “Uygulama” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	49
Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	50
Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendirme” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	51
Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırması.....	52
Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırması.....	53
Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Karşılaştırması.....	55
Tablo 14. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Teorik Ders Alma Değişkenine Göre Karşılaştırması.....	56
Tablo 15. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Uygulamalı Ders Alma Değişkenine Göre Karşılaştırması.....	57
Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Oldukları Bölüm ve Branş Değişkenine Göre Karşılaştırması...	59

KISALTMALAR

- BEDÖYÖ: Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Yeterlik Ölçeği
- BESBD: Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi
- İÖKY: İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
- MEB: Millî Eğitim Bakanlığı
- METK: Milli Eğitim Temel Kanunu
- AO: Aritmetik Ortalama
- SS: Standart Sapma
- TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Vd: Ve diğerleri

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
BİLDİRİM	II
ÖNSÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	VI
TABLolar LİSTESİ	VIII
KISALTMALAR	IX
I.BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.5. Sayıtlar	5
II. BÖLÜM	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Beden Eğitimi ve Oyun.....	6
2.2. Oyun.....	9
2.3. Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkisi	12
2.3.1. Oyunun Çocuğun Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkisi.....	12
2.3.2. Oyunun Çocuğun Duygusal Gelişimine Etkisi	13
2.3.3. Oyunun Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkisi.....	14
2.3.4. Oyunun Çocuğun Dil Gelişimine Etkisi	15
2.3.5. Oyunun Çocuğun Zihinsel Gelişimine Etkisi	16
2.4. Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı	17

2.5. Beden Eğitimi ve Oyun Derslerinde Sınıf Öğretmenlerinin Rolü	25
2.6. Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Yeri.....	29
2.7. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersindeki Yeterliliği..	31
2.8. İlgili Çalışmalar	32
2.8.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	32
2.8.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	36
BÖLÜM III	38
3. YÖNTEM	38
3.1. Araştırmanın Modeli.....	38
3.2. Evren ve Örneklem	38
3.3. Veri Toplama Araçları	40
3.3.1. Beden Eğitimi Dersi Yeterlik Ölçeği	40
3.4. Verilerin Toplanması	41
3.5. Verilerin Analizi.....	42
IV. BÖLÜM.....	43
4. BULGULAR VE YORUM	43
4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersiİl Yeterliliklerine İlişkin Boyutlar Temelinde Genel Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	43
4.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Planlama ve Ders Hazırlığı Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri.....	44
4.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri	46
4.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Materyal Kullanma Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri.....	47
4.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Uygulama Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri	48
4.1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri	49

4.1.6. Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri.....	50
4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Değişkenlere Göre Dağılımı.....	51
4.2.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Bulgular	52
4.2.2. Yaş Değişkenine Göre Bulgular	53
4.2.3. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Bulgular.....	54
4.2.4. Teorik Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Bulgular	56
4.2.5. Uygulamalı Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Bulgular	57
4.2.6. Mezun Olduğu Bölüm ve Branş Değişkenine Göre Bulgular.....	58
V. BÖLÜM	61
5. TARTIŞMA.....	61
5.1. Tartışma.....	61
VI. BÖLÜM.....	65
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	65
6.1. Sonuçlar.....	65
6.2. Öneriler.....	67
6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	67
6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	68
7. KAYNAKÇA.....	69
8. EKLER.....	75

I. BÖLÜM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın amacı, araştırmanın önemi ile araştırmanın problemi ve alt problemlerine yer verilmiştir.

1. GİRİŞ

Eğitim, çocuğa sosyal yaşam içerisinde kolay bir şekilde ve iyi bir yurttaş olarak yaşayabilmesi için ihtiyaç duyduğu bilgileri, yetenekleri, becerileri, değerleri ve tutumları kazandırmasıdır (Tanrıöğen, 2006). Başka bir ifadeyle eğitim, bireyin kişisel gelişiminin ve sosyal yeteklerinin iyi bir şekilde sağlanması için etkili ve kontrollü bir çevre ile okul etkinliklerini kapsayan sosyal bir süreçtir (Varış, 1971). Modern eğitim yaklaşımları bireyi sadece zihinsel yönden değil; sosyal, fiziksel, duygusal ve bilişsel yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde Türk Millî Eğitiminin genel amacı; Türk Milletinin bütün fertlerini, "Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek; ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak" olarak açıklanmıştır (Millî Eğitim Temel Kanunu [METK], 1973). Millî Eğitim Temel Kanunu'nda da açıkça görüldüğü gibi eğitim yoluyla bireylerin tek yönlü gelişimi değil, zihinsel, bedensel, duygusal ve ruhsal yönleriyle bir bütün olarak eğitilmesi amaçlanmaktadır.

Bu bağlamda düşünüldüğünde Beden Eğitimi ve Oyun dersi gelişim çağındaki öğrencilerin psiko-motor ve fiziksel gelişimleri başta olmak üzere öğrencilerin bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişimlerine büyük ölçüde katkıda bulunmaktadır. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde yapılacak etkinlikler öğrencilerin işbirliği, yaratıcılık, sosyalleşme, deneyim kazanma, liderlik, mücadele, kurallara uyma, kendini kontrol etme, birbirine saygı duyma, gayret etme, kazananı tebrik ve kaybedeni takdir etme gibi kişilik özelliklerini geliştirmektedir (Filiz & Küçükaya, 2008). Söz konusu kişilik özelliklerine

sahip olan gençlerin ise derslerde daha başarılı oldukları görülmektedir. Bu nedendir ki Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğrencinin hem eğitim-öğretim sürecinde hem de hayatının geri kalan kısımlarında büyük bir öneme sahiptir.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 10/09/2018 tarihli ve 43769797-121.01-E.15901046 sayılı yazısı üzerine Talim ve Terbiye Kurulu'nda görüşülen İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinde değişikliğe gidilmiş "Oyun ve Fiziki Etkinlikler" dersinin adı değiştirilerek "Beden Eğitimi ve Oyun" dersi olmuştur. 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere Talim ve Terbiye Kurulu'nun 12/09/2018 tarihli 123 sayılı kararı ile hazırlanan "İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi" incelendiğinde Beden Eğitimi ve Oyun dersinin ilkökul 1. 2. ve 3. sınıflarda haftada 40'ar dakikalık 5 saat, 4.sınıfta ise haftada 40'ar dakikalık 2 saat olduğu görülmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Haftalık ders çizelgesi incelendiğinde göze çarpan en önemli noktalardan biri "Beden Eğitimi ve Oyun" dersinin ders saati açısından Türkçe dersinden sonra ikinci sırada yer almasıdır. Beden Eğitimi ve Oyun dersi ders saati açısından Matematik dersi ile eş değer tutulmuştur (Topkaya, 2013). Bu durum Türk eğitim sisteminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın Beden Eğitimi ve Oyun dersine verdiği önemi açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

İlkokullarda Beden Eğitimi ve Oyun derslerine sınıf öğretmenleri girmektedir. Ancak Beden Eğitimi ve Oyun dersi; çoğu kez sınıf öğretmenlerinin kendilerini iyi hissetmedikleri zamanlarda öğrencileri bahçeye çıkararak serbest bıraktıkları ya da öğrencilerin yoğun bilgi yüklemesine maruz kaldıkları zamanlarda biraz dinlenip enerjilerini boşaltmaları amacıyla sınıf öğretmenleri tarafından bir top ya da ip verilerek dışarı çıkarıldıkları veyahut öğretmenlerin Türkçe, Matematik gibi derslerde müfredatı yetiştiremedikleri durumlarda eksikliklerini tamamlama amaçlı kullandıkları dersler olarak görülmektedir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde ne ölçüde yeterli oldukları sorusunu gündeme getirmektedir. Bu sebeple sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde ne ölçüde yeterli oldukları konusu gerek sınıf öğretmenleri gerekse akademik çevre tarafından sürekli tartışılan bir konu olmuştur. Bu nedenle bu araştırma ilkökullarda Beden Eğitimi ve Oyun derslerine giren sınıf öğretmenlerinin kendilerini değerlendirmeleri noktasında, Beden Eğitimi ve Oyun derslerindeki yeterlilik düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğrencilerin fiziksel, psikolojik, zihinsel, sosyal ve dil gelişimlerine katkıda bulunarak tüm yönleriyle gelişmelerini sağlayan önemli bir derstir. İlkokullarda Beden Eğitimi ve Oyun derslerine giren sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kendilerini yeterli görmekteler midir? sorusu bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmayla sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun derslerindeki yeterlilik düzeylerini incelemek temel amaç olarak benimsenmiştir. Bu temel amaca bağlı kalınarak aşağıdaki alt amaçlardan oluşan sorulara yanıt aranmıştır:

- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi planlama ve ders hazırlığı alt boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim, strateji, yöntem ve teknik alt boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi materyal kullanma alt boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi uygulama alt boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi sınıf yönetimi alt boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi ölçme ve değerlendirme alt boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi yeterlilik düzeylerinde cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mezun olduğu bölüm, teorik ve uygulamalı ders alma durumlarına göre herhangi bir farklılaşma var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Henüz gelişim çağında olan çocukların ilgi ve yeteneklerinin farkına varmalarında, sağlıklı yaşam ve sporun önemini kavramalarında, sosyalleşmelerinde, okul başarılarının artmasında beden eğitimi, spor ve oyunun önemi yadsınmaz. Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğrencinin bir bütün olarak gelişmesine fayda sağladığı gibi, sınıf öğretmenlerine de öğrencilerini daha iyi tanıma, onlara uygun öğrenme-öğretme yöntemlerini belirleme noktasında uygun fırsatlar sunmaktadır.

Beden Eğitimi ve Oyun dersleri çoğu kez amacı dışında işlenmekte olup, öğretmenler bu derste genelde Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri gibi dersleri işlemekte; öğrencilere test çözdürmektedirler. Müfredatı yetiştirememeye, öğrencinin sınavlarda başarısız olması, yüksek not alamaması gibi kaygılardan dolayı, hem idareci ve öğretmenler hem de veliler tarafından Beden Eğitimi ve Oyun dersi önemsenmemektedir. Oysa teknolojinin ilerlemesiyle birlikte zamanının çoğunu televizyon, bilgisayar, tablet vs. başında geçiren öğrencilerin okul ortamında arkadaşlarıyla oyunlar oynayacağı, eğleneceği Beden Eğitimi ve Oyun dersleri çocuğun sosyalleşmesine, okulu sevmesine, okula mutlu bir şekilde gelmesine neden olacak bu da dolaylı olarak öğrencinin okul başarısının artmasına katkı sağlayacaktır.

Öğretmenler gelecek nesillerin iyi yetişmesinde büyük role sahiptir. Fizyolojik ve psikolojik açıdan sağlıklı, iyi ahlaklı, sosyal becerileri yüksek, kişiliği gelişmiş, kendine güvenen bireylerin yetişmesinde Beden Eğitimi ve Oyun dersi de hayati öneme sahiptir. Bu sebeple Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencilere faydalı olabilmesi için sadece iyi bir eğitim programının ve müfredatının olması yeterli değildir. Bu dersi verecek olan sınıf öğretmenlerinin de dersin hedef ve kazanımlarını öğrencilere kazandırma noktasında yeterli olmaları gerekmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi yeterlilik, tutum ve beklentilerini belirlemeye yönelik çalışmaların olduğu görülmektedir (Kangalgil, 1999; Ceylan, 2006; Kara, 2007; Çiçek, 2008). Ancak bunların çok azının doğrudan sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi yeterliliklerini planlama ve ders hazırlığı, öğretim, strateji, yöntem ve teknik, materyal kullanma, uygulama, sınıf yönetimi, ölçme ve

değerlendirme boyutlarında detaylı bir şekilde incelemiştir. Bu bakımdan sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun derslerindeki yeterlilik düzeylerinin incelenmesi; gelecek yıllar içerisinde hizmet içi eğitim ve hizmet öncesi eğitim programlarının planlanmasında ve uygulanmasında Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili birimleri ve bölümleri ile üniversitelerin sınıf öğretmenliği bölümlerine katkı sağlaması açısından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Malatya ilindeki ilkokullarda görev yapan, ölçekleri cevaplayan sınıf öğretmenleri ile
- “Beden Eğitimi Derslerine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlilik Düzeyleri Ölçeği“ nin verileri ile
- Malatya ili ilkokullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin, Beden Eğitimi ve Oyun dersindeki yeterlilikleri ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Sayıtlar

Bu araştırmanın dayandığı temel sayıtlar:

- Ölçek ile edinilen bilgilerin, ölçek uygulamasına katılan sınıf öğretmenlerinin görüşlerini tam ve doğru bir şekilde yansıttığı,
- Veri toplama aracının araştırmanın amacına ulaşmasını sağlayacak, yeterli ve geçerli bilgileri yansıtacak niteliğe sahip olduğu varsayılmıştır.

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma yapılan konuyla ilgili kuramsal bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Beden Eğitimi ve Oyun

Eğitim faaliyetlerinin amacını, bireylerdeki yetenek ve becerileri geliştirerek onların değişen dünyaya ve topluma uyum sağlamalarını gerçekleştirmek şeklinde ifade etmek mümkündür (Başer, 2009). Eğitim ile bireylerin kendi yeteneklerinin farkına varması, sosyalleşmesi, yaratıcılık duygularının geliştirilmesi, bilgi, yetenek ve becerilerinin artırılması, özdenetim ve özgüven duygularının geliştirilmesi, problem çözme gibi becerileri kazanması amaçlanmaktadır (Hoşgörür & Taştan, 2007). Eğitimin bireyin doğduğu andan ölümüne kadar olan bir süreç olduğunu düşündüğümüzde; Beden Eğitimi ve Oyun dersinin de bireye gerekli tüm bu bilgi, beceri ve tutumları kazandırmada büyük bir role sahip olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi, bireylerin ruh ve beden sağlıklarını geliştirmek için yaptıkları aktivite ve hareketlerin tamamıdır. Bireyin kişiliğini tanıyıp kendine özgü, doğru bir yol haritası belirlemesinde, bu doğrultuda ilerlemesinde ve sosyalleşmesinde büyük bir rol oynar (Baumgartner & Jackson, 1975). Beden Eğitimi dersleri öğrencilerin hem günlük yaşamını hem de akademik başarısını olumlu yönde etkiler, onları topluma hazırlar. Fizyolojik, bedensel ve psikolojik olarak kendini iyi hisseden bir çocuğun, derslerine daha fazla zaman ayırması, ödevlerini yapmaya daha istekli olması ve akademik başarısının artması muhtemeldir. Çocukların etkinlikler yoluyla hareket kabiliyetlerini arttırmak, beden eğitiminin temel amaçlarından biridir (Arslan, 2008). Çocuğun gelişimindeki en önemli dönemlerden biri olan ilkokul döneminde de çocukların hareket becerilerini ve kabiliyetlerini geliştirmek için Beden Eğitimi ve Oyun dersinin büyük bir fırsat olduğu söylenebilir. Hareket becerisinin çocuğa en büyük katkısı ise, çocuğun bedensel gelişimi üzerinedir. Çocuk bu dönemde edineceği birçok yetenek, beceri ve davranışı yetişkinlik döneminde kullanır. Bu nedenle çocuğun kazanacağı hareket becerisi fizyolojik gelişmesi,

beden ve ruh sağlığı, sağlam ve iyi bir kişiliğin oluşması bakımından gerekli ve faydalıdır (Aracı, 1999).

Yavaş & İlhan (1997) Beden Eğitiminde Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları ve Türk Milli Eğitimi'nin temel amaçları doğrultusunda, öğrencilerin gelişim basamakları da dikkate alınarak, onların kişisel ve toplumsal yönden mutlu, sağlıklı, huzurlu, dengeli ve iyi ahlaklı bir kişilik sahibi, bunlarla birlikte yaratıcı, üretken, milli kültür değerlerini, evrensel ilkeleri ve demokratik bir hayat için gerekli olan temel ilkeleri benimsemiş bireyler olarak yetiştirilmelerinin genel amaç olduğunu belirtmişlerdir. Beden eğitiminin amaçları iki başlık altında toplanmıştır:

- Bedenin eğitilmesi veya hareket etmenin öğretilmesi: Bu görüşe göre beden eğitiminin amacı, beceri ve beden gelişiminin sağlanmasıdır. Beden; sağlıklı olmak, savaşa hazırlık vb. gibi amaçlarla eğitilmektedir.
- Hareketler yoluyla veya beden aracılığıyla eğitim: Bu görüş bedensel gelişimin sağlanması ve becerilerin kazanılması yolu ile diğer gelişim alanlarında da davranış değişikliğinin sağlanmasını amaçlamaktadır (Bucher, 1987'den aktaran: Varol, 2017).

Beden eğitimi aktivitelerinin insanlara hangi temel davranışları kazandıracadı Amerika Ulusal Spor ve Beden Eğitimi Birliği tarafından aşağıdaki şekilde sıralanmıştır: (NASPE, 2002).

- Beden eğitimi alan kişi; sportif oyun, dans ve hareketlerin yanı sıra beden ve spor hareketleri ile alakalı temel beceri ve yetenekleri geliştir.
- Beden eğitimi alan kişi; sağlığını geliştirmeyi öğrenir ve düzenli bir şekilde yapılan fiziksel etkinliğin önemini kavrar.
- Beden eğitimi alan kişi; belli bir ustaladı gerektiren yeteneklerini geliştirir.
- Beden eğitimi alan kişi; kendisine fayda sağlayacak bazı fiziksel aktiviteleri yapabilmek için gereken becerileri edinir.
- Beden eğitimi alan kişi; sağlığına zarar veren maddelerden ve alışkanlıklardan uzak durur ve bilinçli bir tüketici olur.
- Beden eğitimi alan kişi; fiziksel ve ruhsal yönden sağlıklı bir birey haline gelir.
- Beden eğitimi alan kişi; dinleme becerisi edinmesinin yanı sıra kendisine olan güvenini geliştirir.
- Beden eğitimi alan kişi; hareketlerin estetik yönlerini ve temel niteliklerini kavrama becerisine sahip olur.
- Beden eğitimi alan kişi; beceri ve yeteneklerini geliştirir.

Beden eğitimi ve spor bireyi bütün yönleriyle etkileyebilmektedir. Bu sebepten dolayı beden eğitimi ve sporun, eğitim sistemi içindeki rolü büyüktür. Ancak beden eğitimi ve oyun dersinin bireylere faydalı bir ders haline getirilebilmesi için yalnızca iyi bir eğitim programı yeterli değildir. Dersin hedef ve amaçlarına tam olarak ulaşabilmesi ve öğrencileri eğitmesi için, dersin uygulamasının da etkin olması gerektiği bildirilmektedir (Sönmez & Sunay, 2004).

Beden eğitimi ve oyun dersi, çocuğun oyun hakkının ve özgür hareketlerinin okuldaki yerini güvenceye alır, ruhsal ve bedensel eğitimi sağlayarak sportif faaliyetlerden zevk almasını sağlar. Beden Eğitimi ve oyun dersi içinde her öğrenci yeteneklerini geliştirme imkânına sahip olur. Güç, beceri, beden eğitimi ve oyun dersi içinde uygulanan planlı etkinlikler, öğrencilerin gelişimine önemli bir şekilde katkı sunar ve sağlıklı bir yaşama olanak sağlar (Güneş, 2002). Çocuk spora ve beden eğitimine henüz ilkokulda iken belli bir program dâhilinde düzenli ve sistemli bir şekilde başlamalı ki, gelecek yıllarda bedensel ve zihinsel alt yapısının ilk basamaklarını sağlıklı bir şekilde meydana getirmiş olsun. İlköğretim ve okul öncesi dönemi gibi erken çocukluk dönemlerinde kazanılan spor alışkanlıkları ve becerilerinin, ileriki yaşlarda bir yaşam biçimine dönüşmesinin faydalı olduğu belirtilmektedir (Korucu & Mollaoğulları, 2005).

Kale (2007) ilköğretimdeki beden eğitimi derslerinin genel amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Sağlıklı, dinç ve neşeli olabilme.
- Sağlığı koruma bakışı içerisinde serbest zaman geliştirebilme.
- Sağlık ölçüleri içinde kalmak şartıyla performansı artırabilme ve artan bu performansı koruyabilme.
- Beden eğitimi derslerine karşı alaka ve ilgi uyandırabilme.
- Beden eğitimi dersleri bünyesinde oyun, spor ve hareket etmeye karşı istekli olabilme.
- Beden eğitimi derslerindeki isteksizlik duygularını ortadan kaldırabilme ve aktiviteye hazırlık oluşturabilme.
- İlköğretim çocuklarının tabii ve doğal hareket taleplerine cevap verebilme.
- Bedensel deneyim ve çok yönlü hareket kazanabilme.
- Sportif ve oyunsal yetenek ve beceriyi ortaya çıkarabilme.
- Yeni hareket ve oyun olanakları bulabilme.
- Bedensel zayıflık ve motorik eksiklikleri dengeleyebilme.
- Kondisyon ve koordinasyonu artırabilme.
- Spor ile ilgili kavram ve bu kavramın ilişkili olduğu ilgi alanlarını tanıyabilme.
- Hijyenik davranış biçimlerine uyabilme.
- Sportif davranış alanında kendini tanıyabilme ve bu özelliği ön plana çıkarabilme.
- Kuralları tanıyabilme, karşılıklı yardımlaşma, takım arkadaşı ve partner olarak bulunduğu pozisyonu oluşturabilme amaçlarına yönelik sosyal davranış biçimleri geliştirebilme.

Demirci (2008) ise Beden Eğitiminin özel amaçlarının aşağıdaki gibi sıralanacağını belirtmiştir:

- Sağlıklı bir yaşam için sağlıklı ve kaliteli yaşama alışkanlıkları kazandırma.
- Çocukların fizyolojik kapasitelerini geliştirme.
- Vücut postürünü düzeltme, hareketlerin doğru ve düzgün yapılmasını sağlama.
- Birçok motor beceriyi geliştirecek günlük fiziksel aktivitelerde bulunma isteği uyandırma.
- Becerileri doğru anlama ve uygulama
- Yeni hareketler yaratabilmeye yönelik motivasyon geliştirme.
- Beden eğitimi ve spor etkinliğinin önemini kavratma.
- Eğlenmek için yapılan fiziksel etkinliklerin alışkanlığa dönüşmesini sağlama.
- Hayal gücünü, kişisel yapıcılığını ve yaratıcılığını geliştirme.
- Takım ve grup etkinlikleri yoluyla sosyal ilişkiler geliştirme.
- Çevresine uyum sağlamada katkıda bulunma.
- İyi bir izleyici, taraftar ve iyi bir lider olabilme.
- Sorumlulukları kabul edebilme.
- Toplum tarafından istenilen davranış modellerini kazandırma.
- Etkinlikler sırasında kendine güvenme
- Yapılacak etkinliklerde bilinçli hareket edebilmeyi sağlama.
- Estetik deneyimler kazandırma
- Etik davranışların gelişimine katkı sağlama.
- Başkalarının varlığını kabul etme, saygılı davranma.
- Dürüst ve hoşgörülü davranmayı geliştirme.
- Kurallara uyma otoriteye saygı duyma.
- Yeni kurallar geliştirebilme.
- Boş zamanlarını faydalı bir şekilde geçirebilmeyi öğrenmeyi sağlama.
- Sınırlılıklarının ve yeterliliklerinin farkına varma.
- Kendine güven duyma.
- Duygularını kontrol edebilmeyi sağlama.
- Kendini gerçekleştirme yoluyla zayıf ve güçlü yönlerini keşfetme.
- Demokratik, eşit ve adil ortamlarda başkaları ile yarışma, yenme ve yenilme duygularını tanıyıp yaşayarak her iki durumunda da olumlu davranış ve tutumlar gösterebilmeyi sağlama.

2.2. Oyun

Oyun; insan hayatının hemen hemen her döneminde özellikle de çocukluk döneminde kullanılan öğrenme amaçlı bir etkinliktir. Bilim adamları tarafından oyunun birçok tanımı yapılmıştır. Oyun, çocuğun bedensel ve zihinsel yapısını geliştiren, bireysellik ve özgürlük kazanmasını ve nesnel dünyasıyla ilişki kurmasını sağlayan, aynı zamanda sosyalleşmesine yardımcı olan son derece önemli bir etkinliktir (Gürün, 1984). Oyun zihinsel ve bedensel yeteneklerle duygusal olgunluk ve sosyal uyumu geliştirmek amacıyla yapılan, kendine özgü belli kuralları olan, gerçek hayattan farklı bir ortamda gerçekleşen, sonunda maddi bir çıkar sağlamayan, gönüllü katılım yoluyla sosyal grup oluşturan, sınırlı bir zaman ve yerde süren ve katılanları etkisi altına alan eğlenceli bir etkinliktir (Tamer, 1987). Oyun insanların kafa ve beden yeteneklerinin geliştirilmesi için hesap, saplantı, dikkat, yetenek ve beceriye dayanan çoğu kez de oyalanmak için oynanan aynı zamanda zevk veren bir tür yarışmadır (Seyrek & Sun, 1991).

Özyeşer Cinel'e (2006) göre oyun, çocuğun zihinsel, fiziksel ve psikolojik gelişimine destek olarak, onların mutlu olmasını sağlayan ve çoğu zaman da toplumsal hayatın bir aynası olarak görünen etkinliklerin bütününe verilen ortak adıdır. Oyun; belli bir hedefe yönelik olan ya da olmayan, kuralsız veya kurallı olabilen; fakat çocuğun her zaman keyif alarak ve isteyerek yaptığı zihinsel, psikolojik, fiziksel, duygusal, sosyal ve dil gelişiminin temeli olan, gerçek hayatın bir parçası ve çocuk için en etkili öğrenme sürecidir (Sormaz, 2011). Oyun; insanların günlük iş ve meşguliyetlerinin dışında kalan zamanlarda, belli amaçlar elde etmek için yapılan zihinsel ve bedensel yeteneklerle, sınırlandırılmış zaman ve mekân içerisinde, gönüllü katılım yolu ile belli bir grubun oluşmasına neden olan, toplumsal açıdan uyum sağlayan, belirlenmiş kuralları olan ve duygusal açıdan olgunluk geliştiren, zeka, beceri, dikkat ve yetenek gerektirip, oyunu izleyen kişileri ve oyuna katılanları etkisi altına alan, gerilim hissinin de yaşandığı, sonucunda maddi açıdan çıkar sağlamayan, haz ve keyif veren etkinlikler olarak tanımlanır (Hazar, 2000). Tüm bu tanımlardan yola çıkarak oyunun çocuğu eğlendiren, eğlendirirken öğreten ve çocuğun bütünsel olarak gelişimine katkı sağlayan keyifli bir süreç olduğu söylenebilir.

Oyun, çocuklar için zevk alacakları eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşturur. Oyunun öğretici işlevinin yanında eğitici bir yönü de vardır. Çocuk oyun oynarken hoplar, zıplar, koşar, atlar, güler, duygusallaşır, bağırır, çağırır (Yaman, 2015). Tüm bu davranışların çocuğun sosyalleşmesine katkı sağladığı gibi, enerjisini boşaltmasına da yardımcı olduğu söylenebilir. Çocuk oyun sürecinde arkadaşlarıyla etkileşime geçerek araştırma, keşfetme, empati kurma, paylaşma, kurallara uyma, beceri ve yeteneklerini geliştirme, tecrübe kazanma vb. davranışları kazanır (Sevinç, 2009). Bunun yanında öğrendiklerini uygulama ve pekiştirme fırsatlarına da sahip olur. (Harmandar, 2004; Kale, 2007; Küçükkaya, 2008) oyunun yararlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Çocuklar oyun oynama yoluyla başarıyı, güç elde etmeyi, kaybetmeyi ve kazanmayı öğrenirler. Bu şekilde zihinsel ve bedensel bakımdan olduğu kadar, duygu ve heyecanlarını kontrol etme bakımından da gelişirler.
- Çocuk, kaslarını kullanarak geliştirir, bedenini çalıştırır.
- Çocuğun oyunda geliştirdiği beceriler ile kendine olan güveni artar.

- Oyun çocuğun zekâsını geliştirir. Çocuğa kendini bir amaca yöneltmeyi, dikkatini toplamayı, oyun sırasında ortaya çıkan problemleri görmeyi ve bu problemlere çözümler üretmeyi öğretir.

- Karar verme yeteneğini geliştirir.

- Çocuk, oyunda özgür olma, kendi kendine yetme ihtiyaçlarını giderir.

- Oyun çocuğun çevresiyle uyumlu ilişkiler kurmasına yardımcı olur.

- Çocuk, oyunlar vasıtasıyla kendi güçlerini denemekte, hamlelere girişmekte, büyüklerin kontrolünde olan durumlardan kurtulup kendi yaşlarının belirlediği sınırlar içinde rekabet etmekte, kaybetse dahi bunu iyi bir sporcu gibi kabullenmeyi öğrenmektedir.

- Oyun, çocuğun sosyalleşme sürecindeki en etkili ve önemli araçlardan biridir. Böyle aktivitelerle çocuk; başkalarıyla birlikte hareket edebilmeyi, işbirliğini, problemlerle başa çıkabilmeyi ve çözümler üretebilmeyi, lider olmayı, başkalarını takip etmeyi, kendini başkalarıyla mukayese ederek beceri ve yetenekler açısından değerlendirmeyi öğrenir.

- Çocuğun katıldığı ve seçtiği oyunlar ve bu oyunlarda üstlendiği roller, onun kişiliğini açığa vurmada ipuçları sağlamaktadır.

- Çocuk, oyun aracılığıyla kaygılarını, korkularını, üzüntülerini dile getirir; problem ve sıkıntılarını, bunalımlarını da dışa vurur. Kaygılarının vermiş olduğu yükten kurtulur ve deşarj olur.

- Çocuğun psikolojik sorunlarının tedavisinde en etkili yöntem, oyunla tedavi yöntemidir. Çocukla en iyi ve en etkili ilişki oyun oynadığı sırada kurulur. Çocuğu tanıma, sıkıntı ve sorunlarının sebeplerini bulup çıkarma, oyun vasıtasıyla yapılır.

- Oyun sürecinde kişi kendisini dinlemekten kurtulup, bulduğu yeni ipuçlarıyla dış dünyasını ve algılarını zenginleştirir. Bu da, kişiliğinde var olma ihtimali olan düzensizliklerin ve güvensizliklerin ortadan kalkmasına yardımcı olabilir.

Tüfekçioğlu & Özdoğ (2001) küçük çocukların gelişimi, motivasyonu ve öğrenimi açısından oyunun, okulöncesi dönemde ve ilkokulda en etkili ve en önemli eğitim öğretim aracı olduğunu belirtmiştir. Oyunla öğrenen çocuklar hem öğrenme sürecine aktif bir şekilde katıldıkları hem de eğlenerek öğrendikleri için, yaptıkları etkinlikten heyecan ve zevk duyarlar. Bu da öğrenmelerini daha kalıcı hale getirir.

Oyun; çocuğun psikomotor, duygusal, sosyal, dil, fiziksel ve zihinsel gelişimine katkı sağlayarak yaşadığı toplum içindeki sosyal rolünü benimsemesini ve kavramasını sağlar. Oyun vasıtasıyla birey kendini diğer bireylerden farklı kılan özelliklerinin farkına varır. Bununla birlikte karar vermeyi, girişimci olmayı, tehlike ve risk almayı öğrenir (Pehlivan, 2005).

Bacanlı (2006) oyunun çocuk üzerindeki etkilerini şu şekilde açıklamıştır: Oyun; çocuğun dünyaya uyum sağlama sürecini kolaylaştırır, gerçek dünyanın ne olduğunu anlamasına yardımcı olur. İstemediği durumlarla karşılaştığında oyun oynayarak başa çıkmasını sağlar; dil, kavram, cümle gibi gelişimlerinin temel taşlarını oyun vasıtasıyla atar. Toplumsal rolleri oyun yoluyla sınar; gerçek dünyada sık sık hazır bulamadığı uyarıcıları oyun aracılığıyla bulur.

2.3. Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkisi

2.3.1. Oyunun Çocuğun Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkisi

Çocuğun fiziksel olarak gelişimine etki eden önemli olayların başında oyun oynamak gelmektedir. Oyun oynamanın çocuğun psikomotor ve fiziksel gelişimine birçok katkısı vardır (Ceylan, 2015). Çocuk; dikkat, tepkiye hazır olma, esneklik, hız, eşgüdüm ve durgun hareket gibi psikomotor beceri ve yeteneklere sahip olarak doğar. Oyun ortamında bu yetenek ve beceriler sağlıklı bir şekilde gelişir. Çocuklar oyun vasıtasıyla hareketler yaparak, fazla yorgunluk hissine kapılmadan bedenlerini çalıştırır (Poyraz, 2003). Oyunla özellikle atlama, koşma, zıplama, tırmanma gibi hareket ve fiziki güç gerektiren oyunlarla çocuğun solunum, dolaşım, sindirim gibi sistemlerinin düzenli bir şekilde çalışması sağlanır (Yılmaz & Erduran, 2015).

Açık havada oynanan oyunlar, çocukların sağlıklı bir şekilde gelişmesini sağlar. Esneklik kazanmalarına ve kaslarının güçlenmesine yardımcı olur. Kas, eklem ve sinir koordinasyonunu sağlar. Oyun, çocuklarda var olan fazla enerjinin atılarak gerginliklerinin ortadan kalkmasını sağlar (MEB, 2007). Bunun yanında oyun; çocuğun bedensel gelişimi, kuvvet gelişimi, hız ve çabukluk gelişimi, esneklik ve hareketlilik gelişimi, dayanıklılık, koordinasyon ve beceri gelişimine katkı sağlamaktadır (Küçükaya, 2008).

Oyun sırasında hareketlerin sıralı olması ve tekrarlanması vücudun performansını ve gücünü artırır. Tekrar edilen bu hareketleri ezberleyerek kodlayan kaslar çeviklik ve serilik kazanır (MEB, 2009). Oyun sırasında motor tepkilerin sınanması akıcı, doğru ve süratli motor becerilerin kazanılmasını sağlar. Oyun süresince çocuk, kendi bedeninin kontrolünü öğrenmektedir. El-göz koordinasyonu ve ince motor beceriler küçük objelerle oynandığı zaman gelişirken, kaba motor beceriler ise oyunda çocuğun daha büyük, hacimli ve hareketli objelerle oynandığı zaman gelişebilmesi mümkündür (Pehlivan, 2005).

2.3.2. Oyunun Çocuğun Duygusal Gelişimine Etkisi

Çocuk oyun oynarken kızgınlık, öfke, kıskançlık, üzüntü, sevinç, korku, şiddet, acı, kaygı, dostluk, düşmanlık gibi birçok duyguyu tecrübe eder. Bu duyguları oyunlarda yaşayarak baş edebilmeyi öğrenir, bu duyguların vermiş olduğu olumsuz kaygıyı ve endişeleri ortadan kaldırarak bu duygularla nasıl mücadele etmesi gerektiğini öğrenir (Ağyar, 2014). Oyun çocuğun yetenek ve becerilerini artırır, duygularını netleştirir. Oyun çocuğun başkalarına karşı saygı duyması gerektiğini öğrettiği gibi kendine karşı saygı duymasını da öğretir. Gördüklerini ve duyduklarını denediği, öğrendiklerini pekiştirip yanlış ve olumsuz davranışlarını düzelttiği bir ortamdır. Oyunu kazanmak için uğraşan oyuncular, farklı alternatifleri deneyerek farklı çözüm yolları bulurlar. Oyun bu sayede pasif durumda olanları aktifleştirir, korkak olanlara cesaret verir (MEB, 2007).

Aile, okul, arkadaş grubu gibi ortamlar duyguların en iyi yaşandığı ve yansıtıldığı ortamlardır. Çocuğun oyun çağında iken tepkisini belirli ortamlar içerisinde dile getirmesinin sağlanması, çocuk açısından sağlıklı bir duygusal gelişimin belirtisi olabilecektir. Bu ortamlar içerisinde çocuk sevgi, saygı, kaybetme, mücadele etme, kazanma, kişilik gelişimi, beraber yaşama, işbirliği gibi duygusal gelişim özelliklerini kazanabilir (Şimşek, 1998).

Oyun sırasında çocuğun sevincini, heyecanını, mutluluğunu net bir şekilde görebiliriz. Oyun vasıtasıyla çocuk vereceği tepkileri kontrol etmeyi öğrenir. Kendine olan güveni artar. Bencillikten kurtulur, arkadaşlarını da düşünür (Maden Ellialtıoğlu, 2005).

Oyunun çocuğun duygusal gelişimine katkıları şu şekilde sıralanabilir (Küçükaya, 2008).

- Çocuk duygusal tepkilerini yönetmeyi ve kontrol etmeyi öğrenir.
- Sürekli büyüklerin ilgisini beklemekten kurtulur.
- Sorunlarından uzaklaşır, ayrıca oyunda duygusal sorunlarını ortaya koyar.
- Sevinme ve hoşlanma duyar.
- Çocuğun kendine güveni gelişir.
- Estetik beğenisi gelişir.

2.3.3. Oyunun Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkisi

Çocuğun dış dünyayla ilişkisini başlatan en önemli araçlardan birinin oyun olduğu söylenebilir. Çocuğun temel ihtiyaçlarını karşılama isteği (sevme, sevilme, arkadaşlık kurma, onaylama, reddetme, gruba dâhil olma, işbirliği, paylaşma özelliği... vb.) onun diğer çocuklarla bir arada olmak için kurduğu beraberliklerinde psiko-sosyal gelişimini en iyi şekilde karşılayabilir (Dinç, 1993). Oyun grupça yapılan bir çalışmadır ve bütün oyunların belirli kuralları vardır. Belirlenen bu kurallara uyulmadığı takdirde oyun dışında kalınır. Çocuklar da bu durumu bildikleri için belirlenen kuralların dışına çıkmayarak yenilmeyi dahi göze alarak kabullenirler. Aynı şekilde toplumda da belli başlı kurallar vardır. Düşüncelerini ifade etme ve başkalarının düşüncelerine saygılı olma, hakkını savunma, başkalarının hakkına saygılı olma, farklılıkları kabul etme gibi sosyalleşme kurallarını çocuk oyun vasıtasıyla öğrenmiştir. Böylece toplumun düzenini koruyan ve bozmayan, kurallara uyan çocuklar yetişmiş olur (Hazar, 2000).

Oyunun çocuğun sosyal gelişimine olan katkıları şunlardır (Filiz & Küçükaya, 2008):

- Çocuk toplumsallaşmayı öğrenir.
- Çocuk toplumdaki cinsel rolünü kavrar.
- Kişisel haklarını ve özgürlüklerini koruyan çocuk, başkalarının hak ve özgürlüklerine de saygı duymayı öğrenir.
- Yardımlaşmayı, dayanışmayı, paylaşmayı, iş birliğini öğrenir.
- Çocuk görgü ve ahlak kurallarını öğrenir ve öğrendiği bu kuralları uygular. Çevresindeki canlıları, cansız varlıkları ve nesnelere zarar vermemeyi öğrenir.
- Lider veya üye olmayı, kazanıp kaybetmeyi öğrenir.

- Çocuk oyundaki aile rolleri ile ailedeki sorumlulukları, görevleri, davranış biçimlerini öğrenir. Uygun olanları tekrarlar, pekiştirir.
- Çocuğun kendine güvenmesi, kendini denetlemesi, çabuk karar vermesi, doğruluk ve disiplin gibi toplumsal ve kişisel alışkanlıklar kazanmasında oyun önemli bir yöntemdir.
- Çocuk oyunla meslekleri ve görevlerini öğrenir.
- Çocuklar oyun oynarken, insanlarla iletişim kurma ve gözlem becerileri gelişir.
- Çocuklar oyunla konuşanı dinleme, teşekkür etme, trafik kurallarına uyma, telefonla konuşma, sırasını bekleme gibi sosyal kuralları öğrenirler.
- Çocuk oyunla iyi-kötü, güzel-çirkin, doğru-yanlış, haklı-haksız gibi ahlaki kavramları öğrenir.
- Çocuklar oyunlarla arkadaş edinmektedirler.
- Çocukların oyunların esnasında iletişim becerileri gelişmektedir.
- Oyunlarda var olan kurallar, gerçek yaşam kurallarına bir hazırlık niteliğindedir.
- Ayrıca çocuk oyunlarda kaybetmeyi, sabretmeyi ve öfke kontrolünü öğrenmektedir.

Oyun çocuk için en doğal sosyalleşme, iletişim ve anlaşma ortamıdır. Rastgele bir araya toplanan çocuklar henüz birbirlerinin adlarını dahi öğrenmeden oyun oynamaya başlarlar. Böylelikle çocuklar oyun sayesinde paylaşmayı, sosyalleşmeyi, birbirleriyle iletişim kurmayı, insanlarla ilişkiyi, saygıyı ve sevgiyi öğrenir (Kale, 1997). Çocuk bir arkadaş grubunun üyesi olarak kendi hakkında fark edemediği veya bilmediği özelliklerini oyundaki tecrübeleriyle öğrenir. Aile içinde var olan mevcut yerinden başka, akranlarıyla beraberken de kendi benliği hakkında daha gerçekçi ve daha objektif bir yapının farkında olacaktır. Kendindeki potansiyeli ve yeteneklerini keşfedip, gruba hangi katkıları olduğunu sosyal ortamda görebilir. Böylelikle zayıf ve güçlü yönlerini keşfeder, dışlanma ya da kabul görülme gibi toplumsal tecrübelerle karşı karşıya gelebilir. Çocuk oyun sırasında kazandığı becerilerle gerçek sınırlarını keşfedecektir (Sevinç, 2009).

2.3.4. Oyunun Çocuğun Dil Gelişimine Etkisi

Oyun esnasında çocuklar arkadaşları ile iletişim kurarak kendilerini sözlü olarak ifade edebildikleri gibi beden diliyle de ifade edebilir, olayları kavrama, algılama, anlatma, özetleme gibi becerilerini geliştirirler (Carlson & Gingeland, 1961' den aktaran Öncü &

Akbay, 2006). Çocuk oyun oynarken dili; kelime dağarcığını geliştirme, sözlü ifadeleri anlama, olaylarda fiil zaman çekimlerini kullanma, bilişsel değerlendirme, soru sorma ve cevaplama, sıralama, emir verme, duygu ve düşüncelerini ifade etme, hayali durumları söyleme, bilgileri aktarma, analiz etme, problem çözme, tahmin etme, araç gereçlerin ve nesnelerin adlarını, görevlerini öğrenme amaçları için kullanır (Filiz, 2008). Akandere (2004), oyunlarda çocuk tarafından kullanılan dilin çocuğun kelime hazinesini geliştirmekle birlikte, sözcükleri anlamlandırma, duygu ve düşüncelerin aktarımını sağlamada bir araç olarak kullanıldığına dikkat çekmektedir. Çocuk tek başına oyun oynadığı zamanlarda dahi kendi kendine veya oyuncaklarıyla konuşur, duygu ve düşüncelerini ifade eder. Oyun sayesinde çocuk sorular sormayı ve sorulan bu sorulara cevaplar vermeyi öğrenir. Çeşitli sesleri ayırt eder ve bu seslere verilen isimleri öğrenir. Araçları ve objeleri tanıyarak aralarındaki farklılıklarını ifade eder (MEB, 2011).

Ellialtıoğlu, (2005) çocuğun uzun tümceler gerektiren drama gibi oyunlar oynamasının kelime hazinesinin gelişmesine büyük katkı sunacağını belirtmiştir. Oyunda arkadaşlarıyla etkileşime geçen çocuğun iletişim becerilerinin gelişeceği, aynı zamanda yeni kelime ve kavramları keşfeden çocuğun sözcük dağarcığının zenginleşeceği bir gerçektir.

2.3.5. Oyunun Çocuğun Zihinsel Gelişimine Etkisi

Oyun; mantık yürütmeyi, sebep-sonuç ilişkisi kurmayı, dikkatini toplamayı, seçim yapmayı ve bir amaç belirleyip ona yönelmeyi öğretir. Kavrama, algılama, sıralama, sınıflama, düşünme, analiz ve sentez yapma, problem çözme, değerlendirme, gibi zihinsel süreçlerin gelişmesini ve hızlanmasını sağlar. Boyut, hacim, ağırlık, zaman, yer, zemin, sıcak, soğuk, şekil, renk vb. birçok kavramın kazanılmasını sağlar. Kazandığı bu bilgileri kullanarak karşılaştığı problemleri çözme becerisini elde eder. (MEB, 2009).

Oyunun zihinsel gelişime katkısı, yeni öğrenmelerdir. Çocuk oyunda her türlü nesneyi ve her çeşit kavramı tanıyarak, bu kavram ve nesnelerin görevlerini, amaçlarını ve kullanma özelliklerini öğrenir. Bu öğrenme, çalışmanın ve zihinde oluşan bilgi birikiminin sonucunda gerçekleşen öğrenmedir. Aynı zamanda öğrenilen kavram ve nesnelerin kelime

ve dil dağarcığına katılarak çeşitli biçimlerde kullanılması, dil gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Seyrek & Sun, 1991).

Çocuk oyun sayesinde algılama, kavrama, problem çözme analiz, sentez, eleştirel düşünme vb. becerilerini geliştirdiği gibi, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurma, yaratıcı düşünce, probleme pratik çözümler üretme gibi bilişsel becerilerini de geliştirir (Altunay, 2004). Oyun süresince çocuk sürekli olarak bir zihinsel faaliyet içerisinde. Yani oyun için, çocuğun zihinsel antrenmanı denebilir. Çünkü yeni kavramları ve nesnelere tanıyan ve kullanmayı öğrenen çocuk, farkında olmadan bu nesnelere ve kavramları birbiri ile kıyaslayarak özelliklerini anlamaya çalışır. Oyun süresince çocuk sürekli olarak kavrama, düşünme, simgeleme ve algılama gibi soyut yetenekler açısından zihinsel bir aktivite içerisinde. Bu durum da zihinsel gelişimi etkileyen en önemli faktörlerdendir. (Hanbaba, 2011). Oyun:

- Kavramlar, nesnelere tanıma, nesnelere kullanım amaçları,
- Sebep-sonuç ilişkisi kurmayı, mantık yürütmeyi, hedef belirleme ve yönetme, dikkatini toplama, odaklanma,
- Sıralama, sınıflama, anlama, analiz ve sentez yapma, düşünme, problem çözme, değerlendirme gibi zihinsel süreçlerin işleyişini aktifleştirir (MEB, 2007).

Çocuk arkadaşlarıyla oyun oynarken, başka insanların fikirlerine önem vermeyi, farklı görüşlere sahip olunabileceğini öğrenir, benmerkezcilikten sıyrılarak başka insanların da fikir ve özgürlüklerine saygılı olmayı öğrenir. Oyun sürecinde kendine gelecek olan sırayı bekleme, sorumluluk alma, arkadaşlarının haklarına saygı gösterme, doğru-yanlış, haklı-haksız gibi değer ve kuralları öğrenir (Yılmaz & Erduran, 2015).

2.4. Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı

Çocuklar, ülkeler için geleceğin teminatı demektir. Bu sebeple tüm ülkeler çocuklarını en iyi şekilde yetiştirmek, hayata hazırlamak isterler. Günümüzde ülkeler, eğitim sistemlerini çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve donanıma sahip, bilim ve teknolojiyle uğraşan, kendine güvenen nesiller yetiştirecek şekilde oluştururlar. Türkiye’de de bu amaçla 2005 yılında eğitim sisteminde program değişikliğine gidilerek öğrenci merkezli bir anlayış benimsenmiştir. Okulu; çocukların severek gelecekleri, yaparak-yaşayarak,

eğlenerek ve oynayarak öğrenecekleri bir ortama dönüştürmek fikri benimsenmiştir. Çocuk ve oyunun birbirinden ayrı düşünülmemeyeceği fikrinden yola çıkılarak, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına dayalı, oyun merkezli öğretim programları hazırlanmıştır. 2012-2013 yılından itibaren Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi müfredata girmiştir. Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi ile öğrencilerin yaşam becerilerini geliştirerek, onları hayata ve bir sonraki eğitim seviyelerine hazırlamak, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri kazanmalarını sağlamak amaçlanmıştır (MEB, 2012).

MEB (2018) Beden Eğitimi ve Oyun dersinin amacını “Öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler yoluyla hayatları boyunca kullanacakları temel hareketler, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte bunlarla ilişkili hayat becerilerini ve değerleri geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarını sağlamaktır.” diye açıklamıştır.

MEB (2018) yılında yayınlanan “İlkokullarda Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı” ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler şunlardır:

- Hareketlilik
- Çabukluk
- Dayanıklılık
- Ritim
- Kuvvet
- Esneklik
- Koordinasyon

MEB, (2018) Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı İlkokul 1-4. sınıflar düzeyindeki öğrencilerin gelişim ihtiyaçları ve eğitim öncelikleri göz önüne alınarak “Hareket Yetkinliği” ve “Aktif ve Sağlıklı Hayat” olmak üzere iki temel öğrenme ve gelişim alanı üzerine tasarlanmıştır. Hareket Yetkinliği öğrenme alanı başlığı altında 3 tane alt öğrenme alanı bulunmaktadır. Bunlar:

• **Hareket Becerileri:** Bu alt öğrenme alanında öğrencilerin nesne kontrolü, dengeleme, yer değiştirme gerektiren hareketleri yapması, basit kurallı oyunlar oynaması ve ritim ve müzik eşliğinde hareket etmesi beklenmektedir.

• **Hareket Kavramları ve İlkeleri:** Bu alt öğrenme alanında öğrencilerden vücut bölümlerinin hareketlerini tanımlamaları, kişisel ve genel alanlarını fark etmeleri, verilen bir dizi hareketi temel hareket beceri gruplarından uygun olanla ilişkilendirmeleri ve oyunu belirlenen kurallara göre oynamaları beklenmektedir.

• **Hareket Stratejileri ve Taktileri:** Bu alt öğrenme alanında öğrencilerden temel hareketleri yaparken dengesini sağlamak amacıyla stratejiler geliştirmeleri, oyunda kullanılan basit stratejileri tanımlamaları beklenmektedir.

Aktif ve Sağlıklı Hayat öğrenme alanı başlığı altında da 3 adet alt öğrenme alanı bulunmaktadır. Bunlar:

• **Düzenli Fiziksel Etkinlik:** Bu alt öğrenme alanında öğrencinin oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılması, sınıf ve okul dışında da oyunlara katılmaları beklenmektedir.

• **Fiziksel Etkinlik Kavramları:** İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri: Bu alt öğrenme alanında oyun ve fiziki etkinlikler ile sağlık arasındaki ilişkiyi açıklamaları, oyun ve fiziki etkinliklere katıldıklarında vücudunda meydana gelen değişiklikleri açıklamaları, güvenliği ve sağlığını koruması için dikkat etmesi gereken unsurları söylemeleri, dengeli ve düzenli beslenme alışkanlığı sergilemeleri, güvenli alanlarda oynamaları, oyun ve fiziki etkinlikler sürecinde çeşitli iletişim becerileri göstermeleri, oyun ve fiziki etkinliklerde işbirliği yapmaları, çevreye duyarlılık göstermeleri, zamanı etkili kullanmaları, adil oyun anlayışı sergilemeleri ve bireysel beceri ve güçlerin farklı olabileceğini açıklamaları ve karşılaştığı problemleri çözebilmeleri beklenmektedir.

• **Kültürel Birikimlerimiz ve Değerlerimiz:** Bu alt öğrenme alanında öğrencilerden bayram, kutlama ve törenlere katılmaları, kültürümüze ait basit ritimli yöresel halk danslarını yapabilmeleri, geleneksel çocuk oyunlarını oynayabilmeleri ve uluslararası müsabakalarda başarılı olmuş Türk sporcularını araştırmaları beklenmektedir.

MEB. (2018) Beden Eğitimi ve Oyun dersini alarak ilkokuldan mezun olan öğrencilerin ders amacı doğrultusunda aşağıdaki amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Çeşitli sporlara ve fiziksel etkinliklere özgü hareket becerilerini geliştirir.
- Çeşitli sporlarda ve fiziksel etkinliklerde hareket kavramlarını ve ilkelerini kullanır.
- Çeşitli sporlarda ve fiziksel etkinliklerde hareket taktiklerini ve stratejilerini kullanır.
- Sağlıklı hayatta ilgili spor kavramları ve fiziksel etkinlik ilkelerini açıklar.
- Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için sporlara ve fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.
- Spor ve beden eğitimi ile ilgili değerlerimizi ve kültürel birikimimizi kavrar.
- Spor ve beden eğitimi yoluyla öz yönetim ve özdenetim becerilerini geliştirir.
- Spor ve beden eğitimi yoluyla iş birliği, iletişim becerileri, adil oyun (fair play), doğaya duyarlılık, sosyal sorumluluk, farklılıklara saygı, liderlik özelliklerini geliştirir.

Pangrazzi (2001)'ye göre ise, beden eğitimi programının kaliteli olabilmesi için şu özellikleri barındırması gerekir:

- İçerik standartlarının rehberliğinde ilerler.
- Öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.
- Öğrenci merkezlidir.
- Programın çekirdeğinde fiziksel etkinlikler ve motor beceriler yer alır.
- Öz disiplini artırır ve yönetim becerilerini öğretir.
- Bütün öğrencilerin katılımını sağlar.

Programın yapısı, amaçları ve çıktılarında yola çıkılarak Beden Eğitimi ve Oyun dersi (1-4.) sınıflar için belirlenen kazanımlar aşağıda belirtilmiştir: (MEB, 2018)

1. SINIF KAZANIMLARI

1. Yer değiştirme hareketlerini yapar.
2. Dengeleme hareketlerini yapar.
3. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
4. İki ve daha fazla hareket becerisini içeren basit kurallı oyunlar oynar.
5. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.
6. Ritim ve müzik eşliğinde hareket eder.
7. Vücut bölümlerinin hareketlerini tanımlar.
8. Kişisel ve genel alanını fark eder.
9. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından uygun olanla ilişkilendirir.
10. Oyunu belirlenen kurallara göre oynar.
11. Temel hareketleri yaparken dengesini sağlamak için stratejiler geliştirir.
12. Oyunda kullanılan basit stratejileri tanımlar.
13. Düzenli Fiziksel Etkinlik
14. Oyun ve fiziki etkinliklere düzenli olarak katılır.

15. Sınıf dışında oyunlar oynar.
16. Sağlık ile oyun ve fiziki etkinlikler arasındaki ilişkiyi açıklar.
17. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken vücudunda meydana gelen değişiklikleri açıklar.
18. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken sağlığını korumak ve güvenliği için dikkat etmesi gereken unsurları söyler.
19. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken dengeli ve düzenli beslenme alışkanlığı sergiler.
20. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken temizlik alışkanlıkları sergiler.
21. Güvenli alanlarda oynar.
22. Oyun ve fiziki etkinlikler sırasında çeşitli iletişim becerileri gösterir.
23. Oyun ve fiziki etkinliklerde bireysel güç ve becerilerin farklı olabileceğini açıklar.
24. Bayram, kutlama ve törenlere katılır.
25. Kültürümüze ait basit ritimli halk dansları adımlarını yapar.
26. Geleneksel çocuk oyunlarını oynar.

2. SINIF KAZANIMLARI

1. Yer değiştirme hareketlerini artan bir doğrulukla yapar.
2. Yer değiştirme hareketlerini vücut, alan farkındalığı ve hareket ilişkilerini kullanarak yapar.
3. Dengeleme hareketlerini artan bir doğrulukla yapar.
4. Dengeleme hareketlerini vücut, alan farkındalığı ve hareket ilişkilerini kullanarak yapar.
5. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri artan bir doğrulukla yapar.
6. Nesne kontrolü gereken hareketleri alan, efor farkındalığı ve hareket ilişkilerini kullanarak yapar.
7. İki ve daha fazla hareket becerisini birleştirerek artan doğrulukla uygular.
8. Verilen ritim ve müziğe uygun hareket eder.
9. Temel ve birleştirilmiş hareket becerilerini içeren basit kurallı oyunlar oynar.
10. Temel hareket becerilerini uygularken hareketin tekniğine ait özellikleri söyler.
11. Vücut bölümlerinin hareketlerini açıklar.

12. Efor kavramına göre vücudunun nasıl hareket edeceğini açıklar.
13. Oyunda basit stratejileri ve taktikleri kullanır.
14. Çevresindeki imkânları kullanarak oyun ve fiziki etkinliklere düzenli olarak katılır.
15. Fiziksel uygunluğu destekleyici oyun ve fiziki etkinliklere katılır.
16. Sağlıklı olmak için oyun ve fiziki etkinliklere neden katılması gerektiğini açıklar.
17. Fiziksel uygunluğu oluşturan kavramları açıklar.
18. Oyun ve fiziki etkinlikler ile fiziksel uygunluk kavramları arasında ilişki kurar.
19. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken sağlığını korumak için dikkat etmesi gereken unsurları açıklar.
20. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken kendisi için güvenlik riski oluşturan unsurları açıklar.
21. Oyun ve fiziki etkinliklerde güvenlik riski oluşturmayan davranışlar sergiler.
22. Oyun ve fiziki etkinliklerde kendisi ve başkaları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklar.
23. Oyun ve fiziki etkinliklerde bireysel farklılıklara karşı duyarlılık gösterir.
24. Oyun ve fiziki etkinliklerde iş birliğine dayalı davranışlar gösterir.
25. Doğada oyun ve fiziki etkinliklere katılırken çevreye duyarlılık gösterir.
26. Bayram, kutlama ve törenlere istekle katılır.
27. Kültürümüze ait basit ritimli dans adımlarını yapar.
28. Geleneksel çocuk oyunlarını oynar.

3. SINIF KAZANIMLARI

1. Yer değiştirme hareketlerini artan çeviklikle yapar.
2. Yer değiştirme hareketlerini vücut, alan farkındalığı ve hareket ilişkilerini kullanarak artan bir doğrulukla yapar.
3. Çeşitli nesnelerin üzerinde dengeleme hareketlerini yapar.
4. Dengeleme hareketlerini vücut, alan farkındalığı ve hareket ilişkilerini kullanarak artan bir doğrulukla yapar.
5. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri geliştirir.

6. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri alan, efor farkındalığı ve hareket ilişkilerini kullanarak artan bir doğrulukla yapar.
7. Seçtiği müziğe uygun koreografi oluşturur.
8. Basit kurallı oyunları artan bir doğrulukla oynar.
9. Oyun ve fiziki etkinliklerde arkadaşının performansını gözlemleyerek geri bildirim verir.
10. Oyun ve fiziki etkinliklerde kullanılacak basit stratejileri ve taktikleri açıklar.
11. Oyun ve fiziki etkinliklerde basit stratejileri ve taktikleri uygular.
12. Seçtiği oyun ve fiziki etkinliklere düzenli olarak katılır.
13. Fiziksel uygunluğunu destekleyici oyun ve fiziki etkinliklere düzenli olarak katılır.
14. Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluğu geliştiren ilkeleri açıklar.
15. Oyun ve fiziki etkinlikler öncesinde, sırasında ve sonrasında beslenmenin nasıl olması gerektiğini açıklar.
16. Oyun ve fiziki etkinliklerde dikkat edilmesi gereken hijyen ilkelerini nedenleriyle açıklar.
17. Oyun ve fiziki etkinliklerde uygun kıyafet kullanmanın önemini açıklar.
18. Oyun ve fiziki etkinliklerde kendisi ve arkadaşları için güvenlik riski oluşturan unsurları nedenleriyle açıklar.
19. Oyun ve fiziki etkinliklere katılımda sağlığını koruma davranışları sergiler.
20. Oyun ve fiziki etkinliklerde güvenliği için sorumluluk alır.
21. Oyun ve fiziki etkinliklerde öz güvenle hareket eder.
22. Oyun ve fiziki etkinliklerde bireysel farklılıklara saygı gösterir.
23. Oyun ve fiziki etkinliklerde iş birliği becerileri geliştirir.
24. Oyun ve fiziki etkinliklerde başarıyı tebrik eder.
25. Oyunlarda karşılaştığı problemlere çözümler önerir.
26. Aktif ve sağlıklı hayat davranışı geliştirmek için çeşitli teknolojileri kullanır.
27. Bayram, kutlama ve törenler için hazırlık yapar.
28. Basit ritimli yöresel halk dansları yapar.
29. Seçtiği geleneksel çocuk oyunlarını arkadaşlarına oynatır.

4. SINIF KAZANIMLARI

1. Yer değiştirme hareketlerini artan kuvvet, hız ve çeviklikle yapar.
2. Oyunlarda dengeleme gerektiren hareketleri etkili kullanır.
3. Oyunlarda nesne kontrolü gerektiren hareketleri etkili kullanır.
4. Özgün, danslar yapar.
5. Kurallı takım oyunları oynar.
6. Hareket becerileri ile ilgili kavramları yerinde kullanır.
7. Oynadığı oyunların içindeki hareket becerilerini tanımlar.
8. Oyun ve fiziki etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.
9. Çeşitli stratejileri ve taktikleri kullanarak oyunlar tasarlar.
10. Çeşitli stratejileri ve taktikleri kullanarak tasarladığı oyunları arkadaşlarıyla oynar.
11. Okul dışında oyun ve fiziki etkinliklere düzenli olarak katılır.
12. Fiziksel uygunluğunu geliştirmek için hazırladığı programları uygular.
13. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek uygun programlar tasarlar.
14. Sağlığını korumak için günlük ve haftalık beslenme listesi hazırlar.
15. Oyun ve fiziki etkinliklere uygun spor kıyafetiyle katılır.
16. Oyun ve fiziki etkinliklerde kendinin ve başkalarının güvenliğiyle ilgili sorumluluk alır.
17. Oyun ve fiziki etkinliklerde zamanını etkili kullanır.
18. Oyun ve fiziki etkinliklerde çevreye duyarlılık gösterir.
19. Oyun ve fiziki etkinliklerde iş birliği yapar.
20. Oyun ve fiziki etkinliklerde adil oyun anlayışı sergiler.
21. Oyun ve fiziki etkinliklerde karşılaştığı problemleri çözer.
22. Bayram, kutlama ve törenlerde sorumluluk alır.
23. Kültürümüze ve diğer kültürlere ait halk danslarını yapar.
24. Kültürümüze ve diğer kültürlere ait çocuk oyunlarını oynar.
25. Uluslararası müsabakalarda başarılı olmuş Türk sporcularını araştırır.

2.5. Beden Eğitimi ve Oyun Derslerinde Sınıf Öğretmenlerinin Rolü

Günümüzde birçok öğretmen ve yönetici öğrencinin akademik başarısını ön planda tutmakta beden eğitimi ve oyun gibi dersleri gereksiz olarak görmektedir. Oysa yapılan bilimsel araştırmaların birçoğu göstermiştir ki, öğrencinin akademik başarısı ile spor ve fiziki etkinlikler arasında pozitif bir ilişki vardır. Beden eğitimi ve oyun derslerinde yapılan etkinlikler ile öğrencilerin motivasyonu ve kendilerine olan güveni artmakta, bu da akademik başarılarını büyük oranda arttırmaktadır (Arslan, 2008). Bu bağlamda düşündüğümüzde sınıf öğretmenleri çocukların gelişimi açısından çok önemli bir dönemi kapsayan 6-11 yaş dönemindeki çocukların hareket becerilerini geliştirmeli, fiziksel gelişimleri için uygun ortamlar hazırlamalı ve Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim programında yer alan kazanımları öğrencilere kazandırmak için çalışmalıdır.

MEB, (2018)'e göre Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı uygulamasında öğretmenlerin aşağıda sunulan konuları dikkate almaları beklenmektedir:

- Öğretim programının temel ilkeleri doğrultusunda ortaokul öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alınarak okula özgü uyarlamalar yapılır.
- Öğrenme-öğretme yaklaşımları ve stratejileri belirlenirken diğer derslerle ve gündelik hayatla ilişkilendirmeye özen gösterilir.
- Paydaş rol ve sorumlulukları, yapılabilecek iş birlikleri dikkate alınır.
- Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın dayandığı temel ilkeler çerçevesinde tüm öğretim-öğrenme süreci yönlendirilmelidir. Bu ilkeler aşağıda sunulmuştur:
 - Oyun ve spor yoluyla fiziksel etkinlikler öğrenme temellidir.
 - Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor gelişimleri bir bütün halinde ele alınmıştır.
 - Öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına öğrenci merkezli ortamlar imkân verir.
 - Süreç ağırlıklıdır.
 - Gelişimsel ve sarmal bir yapıdadır.
 - Esnek bir yapıya sahiptir.
 - Konular ve temalar istenilen kazanımlara ulaşmak için bir araçtır.
 - Öğrencilerin eğitiminde, deneyimleri ile çevresi ve diğer kişilerle iletişimleri önemlidir.
 - Öğrenme-öğretme ortamlarında grupla, eşli ve bireysel çalışmalar ve etkinlikler dengeli bir şekilde sunulur.
 - Uygulamalar sırasında öğrencilerin kendilerini duygusal ve fiziksel olarak güvende hissetmeleri önemlidir.
 - Yenilikçi, yansıtıcı ve eleştirel düşünme ön plandadır.
 - Toplumsal ve evrensel değerlere yer verilmiştir.
 - Centilmence mücadele etme ve oynama anlayışı geliştirmek hedeflenir.
 - Öğretmene özgürlükte esneklik tanınmış, kendi özgürlüğünü katmasına imkân verilmiştir.
 - Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir.
 - Çevreye ve doğaya duyarlılık önemlidir.
 - Eğlenerek öğrenme ortamı sunar.
 - Değerlendirme süreci çok yönlüdür.
 - Sağlıklı ve aktif hayat alışkanlığı kazandırır.

• Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'na ait kazanımların hazırlanmasında ortaokul öğrencilerinin gelişim özellikleri temel yol göstericidir. Bu temel özellikler, öğrenme-öğretme süreçlerinde dikkate alınmalıdır. Gerek duyulduğunda rehberlik ve psikolojik danışmanlık alan öğretmenlerinden danışma desteği alınmalıdır.

• Öğretmenler, öğrencilerin bu programda belirtilen kazanımlara ulaşmaları için, öğrencilerin fiziksel ve sosyal çevrelerinin özellikleri ile bireysel özelliklerini dikkate alarak uyarlamalar yapmalıdırlar. Örneğin etkinlik seçimi ve uygulamalarında öğretmenler, veli hassasiyetlerini ve beklentilerini, okul çevresinin sosyo-kültürel durumunu dikkate alarak modern danslar yerine yöre halkına özgü danslara yer verebilirler. Bu amaçla eğitim öğretim yılı içerisinde;

• Öğretmenler öğrencilerin belirlenen ders kazanımlarına ulaşabilmeleri için en uygun modeli (bireyselleştirilmiş, iş birliğine dayanan, doğrudan, spor eğitimi, akran, araştırma, kişisel ve sosyal sorumluluk, taktik oyun modelleri), strateji (buluş, sunuş, araştırma/inceleme vb.) ve stilleri/yöntemleri (alıştırma, eşli çalışma, komut, kendini denetleme, yönlendirilmiş buluş, katılım, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme) kullanmalıdırlar. Öğretim Programı'nda üst düzey bilişsel (analiz, sentez, değerlendirme), psikomotor (beceri hâline getirme, uyum ve yaratma) ve duyuşsal (örgütlenme, kişilik hâline getirme) alanlara ait kazanımlar vardır. Bu sebeple, yalnızca geleneksel öğrenme-öğretme metotlarına dayanan yaklaşımların kullanımı, bu Öğretim Programı'nın hedeflediği çıktılara ulaşmak için yeterli olmayacaktır. Öğrenen merkezli öğrenme-öğretme metotlarından mutlaka yararlanılmalıdır. Programda öğretmenlere uygulamalarında, özellikle model temelli öğretim yapmaları önerilir. Modeller dayandıkları öğretim hedefleri doğrultusunda uygulama, amaç, içerik ile ölçme ve değerlendirmeyi bir arada ele alırlar. Bu modellerin uygulanması birkaç hafta sürebileceği gibi 10-15 haftalık bir zaman dilimi de gerektirebilir. Programda belirlenen hedeflere ulaşmada öğrenen merkezli olan "spor eğitimi", "taktik oyun" ve "kişisel ve sosyal sorumluluk" modellerinin kullanımı son derece önemlidir.

• Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın genel hedeflerine ulaşmak için hayatla ve diğer derslerle ilişkilendirilmesi oldukça önemlidir. Öğretmenler, okullarına özgü yıllık planlarını hazırlarken seçmeli Spor ve Fiziki Etkinlikler dersi ile ilişkilendirme yapmalı; diğer derslerin öğretmenleri ile iş birliği yaparak ders konuları arasında bağ kurmalıdırlar. Bu Öğretim Programı'nda belirlenen kazanımlara ulaşmak için öğrencinin edineceği tecrübelerin hayatla ilişkilendirilmesi gerekir. Beden Eğitimi ve Spor ders süresi, öğrencilerin gelişimlerinin takip edilmesi, ders kazanımları doğrultusunda kişisel ihtiyaçlarının belirlenmesi ve örnek uygulamaların denenmesi için kullanılmalıdır. Öğrenciler, derste yaptıkları çalışma ve uygulamaları, ders dışındaki zamanlarında uygun sporlara ve fiziksel etkinliklere katılarak pekiştirmelidirler. Bu nedenle öğrencilerin kendi çevrelerindeki spor ve fiziksel etkinlik imkânlarını tanımaları ve bunları aktif bir şekilde kullanmaları hususunda öğretmenler, destekleyici ve yönlendirici olmalıdır.

• Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı kazanımlarına ulaşabilmek için kişisel (öğretmenler, okul yöneticileri, öğrenciler, veliler, antrenörler vb.) ve kurumsal paydaşların (okul, il spor müdürlükleri, belediyeler, spor federasyonları, il sağlık müdürlükleri, kulüpler vb.) iş birliği yapmaları oldukça önemlidir. Bu iş birliğinin sağlanmasında beden eğitimi öğretmenleri ile okul yönetimi yönlendirici olmalıdırlar. Okulun, özellikle spor kulüpleri ve kurumlarla iş birliğini sağlamak için bir planı olmalıdır. Bunun yanında öğretmenler İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği okullarda kurulan iş sağlığı ve güvenliği kurulları ile iş birliği yapmalıdırlar.

• Veliler sürecin niteliği ve bu niteliği artıracak yol ve yöntemler konusunda bilgilendirilmelidirler. Onlardan, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı hedefleri doğrultusunda çocuklarının düzenli olarak fiziksel etkinlik yapacağı fırsatlar oluşturmaları istenmelidir. Bunun önemi açıklanmalıdır. Öğrencilerin okul içinde ve dışında katılacakları fiziksel etkinlik ve sporlarda antrenörler ve liderler, beden eğitimi öğretmenleri ile iş birliği yaparak öğrenciler için katılımı, eğlenmeyi, sağlık ve zindelik yararı elde etmeyi destekleyen programlar sunulmalıdırlar.

• Öğrencilerin özel ihtiyaçları olduğu durumlarda, ders uygulamalarında ihtiyaca göre gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Özel ihtiyaçlar; öğrenme güçlüğü çekme, çeşitli engellilikler, sağlık sorunu gibi nedenlerden kaynaklanabileceği gibi öğrenme hedeflerine akranlarından daha erken ulaşmış olma, özel niteliklere sahip olma gibi sebeplerden de kaynaklanabilir. Öğretmenler, öğrencilerin özel durum ve ihtiyaçlarını belirledikten sonra gerektiği takdirde ilgili kişilerden, kurum ve kuruluşlardan da yardım almalı ve bu öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersi uygulamalarına katılmalarını sağlamalıdır. Sağlık sorunu olanlar için aile hekimleri ve velilerle iş birliği yaparak öğrencilerin özel ihtiyaçlarına uygun, sağlıklarını destekleyecek araç-gereç ve yöntemlerle derse katılımlarının sağlanması buna örnek verilebilir. Tespit edilen üstün yetenekli öğrenciler ise spor kulüplerine ve antrenörlere yönlendirilmelidir. Bu öğrencilerden rol model olarak çeşitli uygulamalarda ve etkinliklerde liderlik yaptırılarak yararlanılabilir. Bu öğrenciler için ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda farklı etkinlikler ve daha yüksek hedefler belirlenebilir.

• Bu Öğretim Programı'nın amaçlarına ulaşabilmesi için öğretmenlere ve öğrencilere yardımcı olması amacıyla hazırlanan "Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)" kullanılmalıdır. FEK sarı ve mor kart gruplarından oluşmaktadır. Sarı kart grubunda "Öğretmen Kartı", "Temel Hareket Kavramları Kartı", "Sağlık Anlayışı Kartları", "Temel Hareket Becerileri Kartları", "Fiziksel Etkinlik ve Beslenme Piramidi Kartı", "Birleştirilmiş Hareket Kartları" ve "Spor Engel Tanımaz Kartı" vardır. Mor kart grubunda ise "Öğretmen Kartları", "Hücum Oyunları", "Etkin Katılım", "Spor Engel Tanımaz", "File ve Raket Oyunları", "Sağlık Anlayışı", "Vurma ve Yakalama Oyunları" kartları vardır. Mor kart grubu altıncı ve yedinci sınıf kazanımları için uygunken, sarı kart grubu beşinci sınıf kazanımları için uygundur. Öğretmenler kartları inceledikten sonra kazanımlara ve sınıf düzeyine uygun olanları derslerinde kullanabilirler. Bu Öğretim Programı'nın kazanım açıklamalarında ilgili FEK'lere yönlendirmeler yapılmıştır.

Bununla birlikte öğretmenler, derslerinde ele aldıkları konuya ve kazanıma uygun olarak çeşitli kaynak kitaplardan da yararlanmalıdırlar. Bu kaynakların seçiminde ve kullanımında, 5-8. sınıf öğrencilerinin gelişim ve yaş özelliklerine uygunluğuna önem verilmelidir. Ayrıca ders amaçlarına uygun sporla ve fiziksel etkinliklerle ilgili gazete, dergi vb. haber kaynaklarından da yer geldiğinde yararlanılmalıdır (MEB, 2018).

Eğitimde kamera, fotoğraf makinesi, video, projeksiyon cihazı, bilgisayar ve adımsayar gibi teknolojilerden yararlanılmalıdır. Öğretmen tarafından internet kaynakları incelenerek uygun olanlar öğrencilerin kullanımı için önerilmelidir. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi, Türkiye Millî Paralimpik Komitesi, TÜBİTAK gibi kurumların İnternet sitelerindeki bilgilerin kullanımına önem verilmelidir (MEB, 2018).

Amerika Ulusal Spor ve Beden Eğitimi Birliği'nin (NASPE, 2002) tanımına göre nitelikli bir beden eğitimi dersinde olması gerekenler şu şekilde sıralanmıştır:

Zaman: Beden eğitimi ve spor dersleri haftada en az 30 dakika olmak üzere 5 gün olmalıdır. Bu özellikle çocukların temel motor becerilerini geliştirici ve eğlendirici bir beden eğitimi ve spor anlayışı sayesinde yapılabilir.

Sınıf Mevcudu: Öğrenci sayısı diğer derslerdeki (örn. Matematik, Türkçe gibi...) ile aynı sayıda olmalıdır. Bunun başlıca nedeni birden çok sınıf mevcudunun katıldığı beden eğitimi dersleri gerek öğrenci sayısının artması gerekse yeterli oyun alanının ve spor malzemelerinin bulunamaması nedeni ile gereken verimlilikte geçmemesidir.

Birbirini Takip Eden Gelişimsel Bir Eğitim Öğretim Programı: Psikomotor gelişim özellikle çocukluk döneminde değişkendir. Öğretmen geçmiş deneyimlerini ve yeni öğrendiklerini ortaya koyarak öğrencilerin psikomotor gelişimini ön plana alarak çok dikkatli bir ders programı çıkarılmalıdır.

Kalp Atım Sayısı: Yapılan fiziksel aktivitelerin şiddeti orta ve yüksek seviyede olup, çocuğun kalp atım sayısı maksimum kalp atım sayısının en az %50'si oranına çıkarılmalıdır ki, minimum sağlık ölçütlerini elde edebilsin.

Pratik Yapma Olanığı: Öğrenilen bir becerinin veya kavramın pekiştirilmesi için fırsatlar tanınmalıdır.

Yüksek Oranda Başarı: Öğretmenlerin yapacağı günlük planlarda özellikle becerisi az olan veya yeni başlayan öğrencilerin başarıyı tatmaları sağlanmalıdır. Bu sağlandığı takdirde bu tip öğrenciler dersi sevecekler ve isteyerek derse katılımları olacaktır. Hepimiz çevremizde bulunan gerek öğrencilerden gerekse mezun olanlardan duymuşuzdur: "En sevmediğim ders beden eğitimi dersi." Bunun en büyük nedenlerinden biri öğrencilikleri sırasında beden eğitimi derslerinde öğretmenlerin başarıyı onlara tattırmamaları ve eğlendirici aktiviteleri yaptırmamalarıdır.

Olumlu Gelişimsel Bir Çevre: Öğretmen ve öğrenciler arasında sıcak bir ders atmosferi olmalıdır. Öğrenci öğretmenden korkmamalı ama aynı zamanda gereken saygıyı göstermelidir. Öğrencinin göstereceği başarılar takdir edilmeli, başarısızlıklar karşısında yılmaması gerektiği öğretilmelidir.

Öğretmenin Geçmişi: Öğretmen konusunda iyi eğitim almış, mesleğini ve öğrencilerini seven, nasıl öğretmesi gerektiğini iyi bilen, insanlar arası ilişkilerde olumlu, dersleri işlemede istekli ve aynı zamanda kültürlü olmalıdır.

Gerçekçi Yaklaşımlar: Öğrencilerin seviyelerine, kapasitelerine, beceri ve yeteneklerine uygun ders planlaması gerçekçi bir yaklaşım olur. İlköğretime giden ve basketbolu iyi öğrenen bir öğrenciden jump-shot (sıçrayarak atış) yapmasını beklemek doğru bir yaklaşım olmasa gerekir.

Yeterli Malzeme ve Spor Alanları: İdeali her okulda bir spor salonu ve yeterli miktarda spor malzemesi olmasına rağmen, beden eğitimi derslerinin gerektiği ölçüde işlenebilmesi bütünüyle bu şartlara bağlı değildir. Öğretmenin sunulan imkânlarla kendinin, diğer öğretmenlerin, okul müdür ve yardımcılarının ve hatta gönüllü kişilerden de yararlanarak yapabileceği çok şey olsa gerektir. Bu öğretmenlerin neyi ne kadar istediklerine bağlı olarak değişecektir.

Eğlenceli Olmalı: Nitelikli bir beden eğitimi dersi eğlendirici olmalı, öğrenciler dersi almaktan zevk almalıdır. İyi bir öğretmen bunu sağlamanın yolunu mutlaka bulacaktır.

Psikomotor, Sosyal, Ahlaki ve Bilgi Boyutu: Genellikle beden eğitimi ve spor dersleri psikomotor gelişim üzerine odaklanırken, nitelikli dersler öğrencilerin sosyal, ahlaki ve bilgisel boyutlarını da göz ardı etmemelidir. İnsanlar arası ilişkileri geliştirmek, toplum hayatında gerekli olan davranışları vermek, ülkenin ihtiyaç duyduğu insan kalitesini arttırmak da beden eğitimi ve spor dersinin hedefleri arasındadır.

2.6. Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Yeri

Sınıf öğretmenliği lisans programlarını incelediğimizde Beden Eğitimi ve Oyun derslerinin program içeriğinin, ders saatlerinin ve ders adının sık sık değiştiğini görmekteyiz. 1998 yılında sınıf öğretmenliği yetiştirme programlarında; 3. yarıyılıda teorik olarak okutulan 2 kredilik ‘Beden Eğitimi I’, 4. yarıyılıda teorik olarak okutulan 2 kredilik ‘Beden Eğitimi II’ ve 6. Yarıyılıda 2 saati teorik, 2 saati uygulamalı olmak üzere okutulan 3 kredilik ‘Beden Eğitimi ve Oyun’ dersleri yer almaktadır. Toplamda 7 kredi olarak okutulan Beden Eğitimi ders saatinin tüm dersler içerisinde ağırlığının %4.5 olduğu görülmektedir (Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK], 1998). Daha sonra Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) almış olduğu kararla ders saati 6 saate ve ders kredisi 4 krediye düşürülmüştür. Alınan kararla sınıf öğretmenliği lisans programlarında ‘‘Beden Eğitimi ve Spor Kültürü’’ ile ‘‘Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi’’ derslerinin 3. ve 4. yarı yıllarda 2 saat uygulamalı ve 1 saat de teorik olarak işlenmesi uygun görülmüştür (YÖK, 2007).

2014-2015 yılından itibaren sınıf öğretmenliği lisans programlarında değişikliğe gidilmiş ve 4. yarı yılda 1 saat teorik 2 saat uygulama olmak üzere ‘‘Oyun ve Fiziki Etkinlikler’’ ve 5. yarıyılda 1 saat teorik 2 saat uygulama olmak üzere ‘‘Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi’’ dersleri okutulmaya başlanmıştır (YÖK, 2014). YÖK’ ün 30 Mayıs 2018’de güncelleyerek yayınladığı ‘‘Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları’’nda ise sadece ‘‘Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretimi’’ dersi yer almakta ve bu ders 3 saati de teorik olmak üzere okutulmaktadır (YÖK, 2018). Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) hazırlamış olduğu sınıf öğretmenliği lisans programına göre, sınıf öğretmenliği lisans eğitiminde okutulacak Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin genel içeriği aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

‘‘Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretimi’’

İlkokul Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi (1-4. sınıflar) öğretim programıyla ilgili kuramsal yapı (programın yapısı, temel beceriler, programın temel unsurları, sınıflara göre kazanımlar, öğretim yöntemleri, sınıf yönetimi, ölçme ve değerlendirme), ilkokul oyun ve fiziki etkinlikler dersi kazanımlarına ilişkin uygulamalar (ders planı, çalışma planları, ölçme araçları hazırlama ve uygulama), eğitsel ve müzikli oyunlar, modern halk dansları ile ilgili örnekler, oyunun tanımı ve genel özellikleri, oyun öğretimi.

Genel tabloya baktığımızda sınıf öğretmenliği lisans programlarında beden eğitimi ve oyun derslerinin süreç içerisinde azaldığını, uygulama kısmının kaldırılarak sadece teorik kısmının 4. yarıyılda okutulduğunu görmekteyiz. İlkokul öğrencilerinin gelişim özelliklerini ve oyun çağında olduklarını göz önünde bulundurduğumuzda Beden Eğitimi ve oyuna büyük bir ihtiyaç duydukları gerçektir. İlkokullarda Beden Eğitimi ve oyun derslerine girecek sınıf öğretmenlerinin 4 yıllık üniversite dönemlerinde sadece 3 saat teorik olarak alacakları bir dersle çocukların bu ihtiyaçlarını nasıl karşılayacakları, ne ölçüde yeterli olacakları ise cevaplanması gereken bir sorudur.

Öğretmen yetiştirme programlarında yaşanan eksikliklerin sahada öğretmenlerin kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olacağı bilinmektedir. Teorik ve uygulama bağlamında kendini yeterli hisseden bir öğretmenin özgüveni daha yüksek olacak, derslerini daha verimli işleyecektir. Bu nedenle sınıf öğretmenliği yetiştirme programlarında beden eğitimi ve oyun dersinin teorik ve uygulama olarak ders saatlerinin artırılması öğretmenlerin kendilerini yeterli hissetmeleri açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

2.7. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersindeki Yeterliliği

Sınıf öğretmenleri genelde Matematik, Türkçe, Fen gibi dersleri önemsemekte, bu derslerle ilgili plan ve programlar hazırlamakta, Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Oyun gibi dersleri ise ihmal etmekte (Pehlivan, Dönmez & Yaşat, 2005). Ülkemizde öğrenciler yarış atı olarak görüldüğü için gerek okul yöneticileri, gerek Bakanlık yöneticileri tarafından öğrencilerin akademik başarıları ve sınav sonuçları önemsemekte bu da sınıf öğretmenlerini Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde test çözmeye, müfredatta eksik kalan kısımları tamamlamaya ve kendilerini beden eğitimi dersi ölççeğinde geliştirmeme yoluna itmektedir (Ocak & Tortop, 2006). Oysa daha önce de belirttiğimiz gibi Beden Eğitimi ve Oyun dersi çocuğun fiziksel, zihinsel ve duyuşsal olarak bir bütün olarak gelişmesini sağlamakta, öğrencinin motivasyonunu arttırarak akademik başarısının artmasına da katkı sağlamaktadır.

Sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan oyun ve beden eğitimi ile ilgili derslerin temel amacı, sınıf öğretmeni adaylarında ilkökul öğrencilerine yönelik “Beden Eğitimi ve Oyun” dersi öğretim yeterliliği oluşturmaktır. Bu yeterliğin oluşturulması için en doğru yöntem ve yaklaşım sınıf öğretmeni adaylarının ilkökullarda yer alan “Beden Eğitimi ve oyun dersi öğretim programı”nın kapsam, içerik ve uygulamalarına yönelik yetkin olmalarının sağlanmasıdır (Topkaya, 2013). Bu bağlamda düşündüğümüzde sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim programında yer alan kazanım ve becerileri öğrencilere kazandırması beklenmektedir.

Kaliteli beden eğitimi dersini etkileyen en önemli öğelerin başında, beden eğitimi dersini veren öğretmenler gelmektedir. Yaylacı, (2012) bunu “Kaliteli Beden Eğitimi dersi = Kaliteli Beden Eğitimi Öğretmeni” olarak formüle ederek, bir öğretmenin mesleki kişilik yeterliği ne kadar yüksek olursa dersin kalitesinin de o derece artacağını belirtmiştir. (Tamer & Pulur, 2001) Beden Eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken kişisel yeterliklerin şunlar olduğunu belirtmişlerdir:

- İletişim kurma becerisi (velileri, öğrencileri, toplumu ve çevreyi anlayabilme ve onlarla anlaşabilme)
- Disiplinli olmalı (eşit, adil ve kararlı bir disiplin sağlama)

- Motivasyon becerisine sahip olmalı (öğrencilerin en üst kapasitede çalışabilmeleri için onları teşvik etmeli)
- Karakterli olmalı (ahlakı, güzel huyu ve davranışları ile iyi bir rol model olmalı)
- Sevgi dolu olmalı (öğrencilere sevgisini belli etmeli ve onlara sevgi ile yaklaşmalı)
- İstekli olmalı (kendini mesleğiyle özdeşleştirmeli, öğretmekten zevk almalı, idealist olmalı)
- Kişilik sahibi olmalı (öğrencilere ilgiyle ve arkadaşça yaklaşan bir kişiliği olmalı)
- Görünüşüne dikkat etmeli (temiz, göze hoş gelen, zevkli ve iyi giyimli olmalı).

Moore, Webb, & Dickson (1997) yaptıkları çalışma neticesinde, sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersini yeterli düzeyde yürütecek niteliklerden yoksun olduklarını, bunun temel sebebinin ise öğretmen yetiştirme programlarındaki eksiklikler olduğunu belirtmişlerdir.

İlkokullarda çocukların en çok öğretmenlerini rol model aldıkları bilinmektedir. Sınıf öğretmenlerinin göstermiş olduğu her davranış, her tutum çocuğun üzerinde büyük bir etki bırakmaktadır. Bu dönemde sınıf öğretmenlerinin çocuklara kazandıracığı spor yapma, sağlıklı beslenme alışkanları çocukların gelişimi açısından çok önemlidir.

2.8. İlgili Çalışmalar

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik görüşleriyle ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış olan çalışmalardan elde edilen bulgulara ait bilgilere yer verilmiştir.

2.8.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Navdar (2017) sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi ile ilgili genel düşünceleri ile önerilerini ve ders sürecini etkileyen unsurları araştırmıştır. Çalışma sonucunda okullarda yeterli oyun alanlarının olmadığı, oyun malzemelerinin eksik olduğu, oyun ve fiziki etkinlikler dersine velilerin ve okul yönetiminin gerekli önem ve değeri vermediği, oyun ve fiziki etkinlikler dersi oyun kitapçığının yeterli düzeyde olmadığı, öğretmenlerin oyunun önemini ve çocuğa sağladığı katkıları bilmelerine rağmen çeşitli

mazeret ve gerekçelerle bu dersi işlemedikleri sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenler oyun ve fiziki etkinlikler dersi ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim veya seminer almadıklarını, bu nedenle de kendilerini yeterli görmediklerini belirtmişlerdir.

Ulu (2016) sınıf öğretmenlerinin “Oyun ve Fiziki Etkinlikler” dersi uygulamaları sırasındaki güven seviyelerini incelemiştir. Araştırma sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi uygulamalarında kendilerine az güvendikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Elde edilen veriler sınıf öğretmenlerinin “Oyun ve Fiziki Etkinlikler” dersini etkili bir şekilde işleyemediklerini, sınıfların çok kalabalık olduğunu, okulların mevcut durumlarının fiziki anlamda yetersiz olduklarını, okullarda malzeme, araç-gereç ve materyal eksikliklerinin fazla olduğunu belirtmişlerdir. Tüm bu sebeplerin dersin işlenişini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

Dalaman (2010) “İlköğretim Birinci Kademedeki Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Gerçekleşme Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı bir araştırma yapmıştır. Araştırmaya 175’i Beden Eğitimi öğretmeni, 3117’si sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 3292 öğretmen katılmıştır. Araştırma bulgularına göre ilköğretim birinci kademedeki Beden Eğitimi dersine giren öğretmenlerin, beden eğitimi dersine yönelik uygulama durumları ve tutumlarına ait görüşlerinin oldukça olumlu olduğu sonucuna ulaşılmış, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini işlerken zorlanmadıkları ancak beden eğitimi öğretmenlerinin ilköğretim birinci kademedeki ders işlemede zorlandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca müfettişlerin teftiş yaparken beden eğitimi dersini pek önemsemeyerek gerekli önemi vermedikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte beden eğitimi dersine ait kazanımların öğretmenlerin çoğunluğu tarafından gerçekleştirildiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Arslan (2008) sınıf öğretmenlerinin ilköğretim 1.kademedeki beden eğitimi derslerine ve beden eğitimi programlarına ilişkin görüşlerini incelemiş ve bu görüşler arasında hizmet yılına, cinsiyete ve mezun oldukları bölüme göre anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre Beden Eğitimi dersi işlemek için kendini yeterli gören sınıf öğretmenlerinin oranı %23.8, ilköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerinin işlenmesinin gerekli ve önemli olduğuna inananların oranı %88.2, bedensel

olarak aktif olmayı sevenlerin oranı %86.1, kaliteli bir beden eğitimi dersinin öğrencilerin akademik başarısı üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna inananların oranı %78.1 ve Beden Eğitimi dersi işlemeyi isteyenlerin oranı ise %54.4 olarak çıkmıştır.

Kangalgil (1999) Sivas ili örneğinde ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi hakkındaki görüşleri, beklentileri ve bu beklentilerinin gerçekleşme düzeyini belirlemek istemiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi öğretimi için yeterli olmadıkları ve beden eğitimi dersleri için branş öğretmenlerine ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşmıştır.

Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu & Kılıçgil (2006) Beden Eğitimi dersi hedeflerinin ilköğretim okullarında gerçekleşme düzeyini araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre okul idarecilerinin sportif faaliyetlere yeterli destek vermedikleri, beden eğitimi ders saatinin dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmak için yeterli bir süre olmadığı, öğretmenlerin müfredatta yer alan konulardan çok, bilgi sahibi oldukları konulara öncelik verdikleri ve okulların yeterli araç-gereç ve tesislere sahip olmadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Tortop (2005) “Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi ve Eğitsel Oyun Uygulamaları” başlıklı çalışmasında ilkokullarda beden eğitimi derslerine giren sınıf öğretmenlerinin, eğitsel oyun uygulamaları ve beden eğitimi derslerine ilişkin düşünceleri ile problem algılarını belirlemek istemiştir. Araştırmanın sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin %79’u beden eğitimi dersi öğretimine yönelik seminerler düzenlenmesi gerekliliğini belirtmiş; %40.4’ü ilköğretim 1. kademedede beden eğitimi derslerinin amacına uygun işlendiğini ve diğer dersler gibi önemsendiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin %77,5’inin hiçbir spor dalının içinde aktif bir şekilde yer almadığı görülmüştür. Yine araştırmada, diğer yaş gruplarındaki öğretmenlere oranla, 41-50 yaş arasındaki sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi öğretiminde daha fazla problemle karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Şirinkan, Çalışkan, Şirinkan & Kaldırımcı (2006) “İlköğretim 1. Kademedede Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor İhtiyacını Karşılatabilme Düzeyleri (Erzurum İli Örneği)” adlı bir çalışma yapmışlardır. Araştırma

sonuçlarına göre beden eğitimi derslerinin aktif olarak işlenebilmesi için gerekli olan materyallerin okullarda sınırlı olduğu, mevcut olan materyallerin ise nasıl kullanılabileceği noktasında sınıf öğretmenlerinin yeterli bilgiye sahip olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %87'si beden eğitimi derslerinin amaçlarına uygun olarak yapılmadığını ve öğrencilerinin hareket eğitimi ihtiyacını karşılayamadıklarını belirtmişlerdir.

Pehlivan, Dönmez & Yaşat (2005) “Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitime Yönelik Görüşleri” başlıklı çalışmalarında; sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşlerini araştırmışlardır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %58.2'si beden eğitimi derslerini istedikleri düzeyde işleyip yürütemediklerini %48'i ise aldıkları beden eğitimi dersinin yeterli düzeyde olmadığını belirtmişlerdir.

Güven & Yıldız (2014) ilkokulda oyun ve fiziki etkinlikler dersinin amacına ulaşabilmesi için sınıf öğretmenlerinin beklentilerini tespit etmeyi amaçlayan bir çalışma yapmışlardır. Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin amacına ulaşabilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri okullarda oyun salonlarının bulunması ve derse ilişkin materyal, malzeme ve araç gereçlerin sağlanmasıdır. Okul idaresinden beklentileri okul bahçesinin ve spor salonunun birden fazla sınıf tarafından aynı ders saati içinde kullanılmaması ve spor salonu bulunan okullarda spor salonunun sadece ortaokul öğrencilerine açılmaması olmuştur. Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin gerektiği gibi işlenebilmesi ve amacına ulaşabilmesi için öğretmenlerden beklentileri ise, sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde diğer dersleri yapmamaları ve dersle ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmeleri ve olmuştur. Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin amacına ulaşabilmesi için velilerden beklentileri ise, çocukların veliler tarafından yetenek ve ilgilerine göre spor dallarına yönlendirilmeleri ve çocukları bu yönde desteklemeleri olmuştur. Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin amacına ulaşabilmesi için öğrencilerden beklentileri ise, öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersini kolay bir ders olarak görmemeleri, öğrencilerin öğretmenleri ile işbirliği halinde olmaları ve bu dersin diğer dersleri olumsuz yönde etkilemeyeceği konusunda bilgilendirilmeleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

Çivrilkara, Küçükkılıç & Öncü (2017) “Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler (OFE) dersi hakkındaki görüşleri” başlıklı çalışmalarında, oyun ve fiziki etkinlikler ders saatinin 1, 2 ve 3. sınıflarda yeterli, 4. sınıfta yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmenlerin Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin başka dersler için kullanmalarını doğru bulmadıkları halde, bu derste farklı dersleri yaptıklarını tespit etmişlerdir. Öğretmenlerin dersin öğrencilerde fiziksel becerileri geliştirdiği, dayanışma ve işbirliği kavramlarının öğrenilmesine katkı sağladığını düşünmelerine rağmen dersin öğretim programında belirtilen gelişim ve öğrenme alanları ile program çıktılarını tam olarak bilmedikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenler Oyun ve fiziki etkinlikler dersine oyun öğretimi aşamasında kısa bir süre kendilerinin de dahil olduklarını belirtmişlerdir. Çalışmanın en dikkat çekici bulgusu ise, sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde kendilerini yetersiz gördükleri ve buna ek olarak beden eğitimi öğretmenlerinin dersle ilgili daha bilgili ve bilinçli olmalarından dolayı Oyun ve Fiziki Etkinlikler derslerinin yürütücüsünün Beden Eğitimi öğretmeni olması gerektiğini belirtmişlerdir.

2.8.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Kim & Taggart (2004) Kore’de ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin beden eğitimi derslerine yönelik algılarını tespit etmek amacıyla bir araştırma yapmışlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin beden eğitimi algılarında; beden eğitimi programının düşük statüde olduğu, öğretmenlerin pedagojik bilgilerinin eksik olduğu ve öğretmenlerin ana konuyla bütünleşemedikleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

Barroso, McCullum-Gomez, Hoelscher, Kelder & Murray (2005) ilkokullardaki kaliteli beden eğitimi derslerinin önündeki engelleri belirlemek amacıyla Teksas’ta “Koordine Edilmiş Çocuk Sağlığı Yaklaşımı”nı incelemişlerdir. Araştırmaya katılan beden eğitimi uzmanları ilkokullarda kaliteli bir beden eğitimi dersinin önündeki en önemli iki engelin “beden eğitime verilen düşük akademik değer” ve “kalabalık sınıflar” olduğunu belirtmişlerdir.

Espinoza (2006) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerindeki uygulamalarını hangi unsurların etkilediğini araştırmak için bir çalışma yapmıştır. Yaptığı araştırmada; beden eğitimi ders ve uygulamalarını, ilköğretim okullarında beden eğitimi branş

öğretmenlerinin istihdam edilmesinin, sınıf öğretmenlerine ders için hazırlanma süresinin sağlanmasının, liderlik özelliklerinin, beden eğitimi programının, öğretmen niteliklerinin, maddi kaynakların, yönetici desteklerinin ve öğretim süresinin beden eğitimi uygulamalarını ve öğretimini etkilediğini belirlemiştir.

Brumbaugh (1987) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine ilişkin görüşlerini saptamak için bir araştırma yapmıştır. Yaptıkları araştırma sonucunda katılımcılar üniversite eğitimleri sırasında almış oldukları beden eğitimi tecrübelerinin yeterli düzeyde olmadığını belirtmişlerdir. Aynı zamanda üniversite eğitimleri sırasında kazanmış oldukları tecrübelerin okullardaki gerçek durumla herhangi bir ilgisinin olmadığını belirtmişlerdir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bir çoğu kendisini Beden Eğitimi ve Oyun dersi için yetersiz görmekte ve bu derse branş öğretmenlerinin girmesi gerektiği şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bununla birlikte Beden Eğitimi ve Oyun dersi için üniversite eğitimleri sırasında almış oldukları eğitimin yeterli düzeyde olmadığı, okulların fiziki ortam, materyal ve araç-gereç açısından yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve verilerin analiz edilmesinde kullanılan istatistiksel teknikler üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan tarama türünde betimsel bir çalışmadır. Tarama, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olay ile ilgili görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2009). Tarama modeli ile evren hakkında bir yargıya varmak için evrenin tamamı ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde çalışma yapılır (Karasar, 2007).

Punch (2005), betimsel araştırmayı bir olayın ve olgunun ne olduğunun belirlenmesi, açıklanmaya çalışılması olarak tanımlamıştır. Betimsel araştırmalarda betimlemenin işlevi, örneklemin ve veri toplama tekniklerinin seçilmesi, temel değişkenlerin belirlenmesi, kavramları ölçecek değişkenlerin neler olduğunun belirlenmesi, verilerin analizi ve potansiyel hipotezlerin oluşturulması konularında araştırmacıya gerekli bilgileri sağlamasıdır (Karakaya, 2009)).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinin Akçadağ, Arguvan, Arapgir, Battalgazi, Darende, Doğanşehir, Doğanyol, Hekimhan, Kale, Pütürge, Yazıhan, Yeşilyurt ilçelerinde bulunan 285 ilkokulda görev yapan 2616 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklem büyüklüğünü saptamak için oransız küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Karasar'a (2007) göre, küme örneklemede, evrende ya da alt evrende eşit seçilmeansı, elemanlar yerine, içindeki tüm elemanları ile birlikte

kümelerindir. Buna göre, Malatya ilindeki her ilkokul bir küme olarak kabul edilmiştir. Bu ilkokulların topluca listesi çıkarılarak, bu listeden yansızlık kuralına göre yeterli sayıda ilkokul örnekleme alınmıştır. Bu doğrultuda, $\alpha=.05$ anlamlılık ve %5 hoşgörü düzeyinde 650 kişiden oluşacak bir örneklemin temsil edeceği anlaşılmış (Balcı, 2004) ve araştırma evreninden 36 ilkokul örnekleme alınmıştır. Örnekleme alınan 36 ilkokulda görev yapan 650 öğretmene ölçek dağıtılmış, geri dönen ölçeklerden uygun şekilde doldurulan 423 ölçek değerlendirmeye alınmıştır. Ancak demografik özelliklerinden bazılarını belirtmeyen katılımcılardan dolayı grupların toplam değerleri farklılık göstermektedir. Aşağıda Tablo 2’de katılımcıların demografik özellikleri ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Nitelikleri

Demografik Nitelik	Gruplar	N	%
Cinsiyet	A. Kadın	173	41,6
	B. Erkek	243	58,4
	Toplam	416	100,0
Yaş	A. 30 yaş ve daha az	30	7,5
	B. 31-40 yaş arası	93	23,2
	C. 41 yaş ve üzeri	278	69,3
	Toplam	401	100,0
Mesleki Kıdem	A. 1-5 yıl	15	3,6
	B. 6-15 yıl	81	19,4
	C. 16-25 yıl	174	41,6
	D. 25 yıl ve üzeri	148	35,4
	Toplam	418	100,0
Teorik Ders Alma Durumu	A. Evet	218	52,0
	B. Hayır	201	48,0
	Toplam	419	100,0
Uygulamalı Ders Alma Durumu	A. Evet	189	45,3
	B. Hayır	227	54,7
	Toplam	416	100,0
Mezun Olduğu Bölüm	A. Eğitim Fakültesi	239	57,3
	B. Eğitim Enstitüleri	82	19,6
	C. Diğer Fakülteler	96	23,1
	Toplam	417	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerinin verildiği Tablo 1 incelendiğinde, katılımcılar cinsiyet değişkenine göre ele alındığında katılımcıların % 41,6’sı kadın öğretmenlerden oluşurken, % 58,4’ü ise erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Yaş değişkenine göre, öğretmenlerin % 7,5’ini 30 yaş ve daha az yaşta kiler, % 23,2’sini 31-40 yaş arası kiler, % 69,3’ünü 41 yaş ve üzeri kişiler oluşturmaktadır. Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre dağılımına bakıldığında, öğretmenlerin % 3,6’sı 1-5 yıl arası, % 19,4’ü 6-15 yıl arası, % 41,6’sı 16-25 yıl arası ve % 35,4’ünün 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Teorik ders alma durumu değişkenine göre öğretmenlerin dağılımı incelendiğinde, %52’sinin beden

eğitimi ve oyun dersi ile ilgili teorik ders aldığı, %48'inin ise teorik ders almadığı görülmektedir. Uygulamalı ders alma değişkenine göre öğretmenlerin dağılımı incelendiğinde, %45,3'ünün beden eğitimi ve oyun dersi ile ilgili uygulamalı ders aldığı, %54,7'sinin uygulamalı ders almadığı ortaya çıkmıştır. Mezun olduğu bölüm ve branş değişkenine göre, katılımcıların % 57,3' Eğitim Fakültesi sınıf ğretmenliği, % 19,6'sı 2 yıllık Eğitim Enstitüleri, % 23,1'inin ise başka branşlardan sınıf öğretmenliğine geçen diğer fakülte mezunlarından oluştuğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada verilerin toplanmasında, öncelikle konuyla ilgili literatür taranarak araştırmanın amacına uygun veri toplama aracı olarak Kara (2007) tarafından geliştirilen "Beden Eğitimi Dersi ğretmen Yeterlik leği" veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.3.1. Beden Eğitimi Dersi Yeterlik leği

Kara (2007) tarafından beden eğitimi dersine giren öğretmenlerin yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirdiği "Beden Eğitimi Dersi ğretmen Yeterlik leği" 6 boyut ve 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte; 1-14 arası maddeler ilkokullarda görev yapan sınıf ğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi planlama ve ders hazırlığı yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini, 15-18 arası maddeler ğretim, strateji, yöntem ve teknik yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini, 19-22 arası maddeler materyal kullanma yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini, 23-26 arası maddeler uygulama yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini 27-31 arası maddeler sınıf yönetimi yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini ve 32-39 arası maddeler lme ve değerlendirme yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerini ölçmektedir. Kara (2007) geliştirdiği ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizlerini yapmıştır. Ölçekte madde ve alt boyutları itibariyle Cronbach's α değerlerini planlama ve ders hazırlığı alt boyutunda 0,94; ğretim, strateji, yöntem ve teknik alt boyutunda 0,89; materyal kullanma alt boyutunda 0,87; uygulama alt boyutunda 0,88; sınıf yönetimi alt boyutunda 0,90; lme ve değerlendirme alt boyutunda 0,94 olarak bulmuştur. Yaptığı güvenilirlik analizleri sonucunda ise, test tekrar test katsayılarını (0,88 ile 0,96 arası) olarak hesaplamış ve ölçeğin güvenilir olduğunu test etmiştir. Ölçeğin araştırmada kullanılmadan önce yeniden Cronbach's α değerini hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda

Cronbach's α değeri 0,87 çıkmıştır. Bu değere göre ölçeğin iç tutarlılığa sahip olduğu görülmektedir ($\alpha > 0,60$).

Bu araştırmada kullanılan “Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Yeterlik Ölçeği” Cronbach-Alpha katsayıları iç tutarlılık için hesaplanmış ve sonuçları Tablo 2’de görüldüğü üzere genel güvenilirliği $\alpha = 0,87$ olup oldukça güvenilir olduğu görülmektedir. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlikleri incelendiğinde, “Planlama ve Ders Hazırlığına İlişkin Yeterlik Düzeyleri” alt boyutunun güvenilirliği $\alpha = 0,87$, “Öğretim, Strateji, Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Yeterlik Düzeyleri” alt boyutunun güvenilirliği $\alpha = 0,85$, “Materyal Kullanmaya İlişkin Yeterlilik Düzeyleri” alt boyutunun güvenilirliği $\alpha = 0,86$ “Uygulamaya İlişkin Yeterlik Düzeyleri” alt boyutunun güvenilirliği ise $\alpha = 0,84$, “Sınıf Yönetimine İlişkin Yeterlik Düzeyleri” alt boyutunun güvenilirliği $\alpha = 0,84$ ve “Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Yeterlik Düzeyleri” alt boyutunun güvenilirliği $\alpha = 0,82$ bulunmuştur.

Tablo 2. Beden Eğitimi Dersi Öğretmen Yeterlik Ölçeği Alt Boyutları ve Cronbach-Alpha Katsayıları

<i>Boyutlar</i>	<i>Boyutla İlgili Maddeler</i>	<i>Cronbach-Alpha Katsayıları</i>
Planlama ve Ders Hazırlığı	1-2-3-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14	.87
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	15-16-17-18	.85
Materyal Kullanma	19-20-21-22	.86
Uygulama	23-24-25-26	.84
Sınıf Yönetimi	27-28-29-30-31	.84
Ölçme ve Değerlendirme	32-33-34-35-36-37-38-39	.82
Toplam		.87

3.3. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması için Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü aracılığıyla Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izin alınarak ölçekler uygulanmıştır. Örnekleme yer alan ilkokullara araştırmacı tarafından ölçekler götürülüp, öğretmenlere araştırmanın amacı ve ölçekteki sorular hakkında bilgi verildikten sonra ölçekler öğretmenlere dağıtılmıştır. Öğretmenler cevaplamaı tamamlayınca ölçekler geri toplanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılanların demografik yapılarını betimlemek için frekans analizi ve yüzde (%) gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet, teorik ders alma durumu ve uygulamalı ders alma durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t-Test (Independent Samples t-Test); yaş, kıdem, mezun olduğu bölüm ve branşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. ANOVA’da farklılığın hangi kategoriler arasında ortaya çıktığını belirlemek için Post Hoc testlerinde Tukey HSD testinden faydalanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun derslerindeki genel ve alt boyutlardaki yeterliliklerinin tespiti için ise tek örneklemlilikli tek örneklemlilikli One-Sample Testi kullanılmıştır. Tüm bu istatistiksel çalışmalarda anlamlılık düzeyi $p = 0.05$ varsayımı kabul edilmiştir. Araştırma ölçeğindeki seçeneklerin sayısal puanlarının betimsel değerlendirme ifadelerine dönüşümü aşağıdaki Tablo 3 ‘te verildiği şekilde yapılmıştır.

Tablo 3. Araştırma Ölçeğindeki Seçeneklerin Puanlara Göre Dağılımı

VERİLEN AĞIRLIK	NİTELİK GRUPLARI	SINIRI
5	Çok Yeterli	4.20 – 5.00
4	Yeterli	3.40 – 4.19
3	Kısmen Yeterli	2.60 – 3.39
2	Yetersiz	1.80 – 2.59
1	Çok Yetersiz	1.00 – 1.79

Araştırmada katılımcıların verilen önerme maddelerinin yanıtlamasında kullanılan ölçütlerden 1. Çok yetersiz, 2. Yetersiz, 3. Kısmen yeterli, 4. Yeterli, 5. Çok yeterli şeklinde derecelendirilmiştir. Önerme maddeleri ile ilgili belirtilen görüşlerde 1 ile 5 arasındaki değerlerden 5’e yaklaşıldıkça katılımcıların ilgili önermede kendilerini yeterli gördükleri, 1’e yaklaştıkça ilgili önermede kendilerini yetersiz gördükleri şeklinde değerlendirilmektedir.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan öğretmenlerden ilgili ölçek yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bu sayısal verilere dayalı olarak açıklamalar ve yorumlamalar yapılmıştır.

4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Boyutlar Temelinde Genel Görüşlerine İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin boyutlar temelinde genel değerlendirmeleri incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin kendilerini en çok yeterli gördükleri boyut “sınıf yönetimi” ($\bar{x}=3.98$) iken, en düşük düzeyde yeterli gördükleri boyutun ise “materyal kullanma” ($\bar{x}=3.76$) boyutu olduğu görülmektedir. Diğer boyutlarda ise kendilerini sırasıyla; planlama ve derse hazırlık boyutunda ($\bar{x}=3.93$), ölçme ve değerlendirme boyutunda ($\bar{x}=3.90$), uygulama boyutunda ($\bar{x}=3.90$) ve öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutunda ($\bar{x}=3.78$) yeterli gördükleri şeklinde görüş belirttikleri görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Boyutlar Temelinde Genel Görüşlerine Ait Betimsel İstatistikler

<i>Boyutlar</i>	N	\bar{X}	Ss	Yorum
Planlama ve Ders Hazırlığına İlişkin Yeterlik Düzeyleri	423	3,93	0,81	Yeterli
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Yeterlik Düzeyleri	423	3,78	0,84	Yeterli
Materyal Kullanmaya İlişkin Yeterlik Düzeyleri	423	3,76	0,87	Yeterli
Uygulamaya İlişkin Yeterlik Düzeyleri	423	3,90	0,86	Yeterli
Sınıf Yönetimine İlişkin Yeterlik Düzeyleri	423	3,98	0,83	Yeterli
Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Yeterlik Düzeyleri	423	3,90	0,84	Yeterli
Toplam değerlendirme	423	3,88	0,84	Yeterli

Puan ortalamaları dikkate alınarak bir değerlendirme yapıldığında, sınıf öğretmenlerinin kendilerini tüm boyutlarda “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca hiçbir boyutta kendilerini çok yeterli, kısmen yeterli, yetersiz ya da çok yetersiz görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin genel bir değerlendirme yapıldığında aritmetik ortalamının ($\bar{x}=3,88$) çıktığı görülmüştür. Bu sonuca göre sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun derslerinde genel anlamda kendilerini yeterli gördükleri anlaşılmaktadır (Tablo 4).

4.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Planlama ve Ders Hazırlığı Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin planlama ve ders hazırlığı boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşlerinin, boyutlarda yer alan maddelere göre ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 5’da verilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin, planlama ve ders hazırlığı boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin “beden eğitimi ve oyun dersi işlenişini müfredata uygun şekilde planlayabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.85$), yıllık plana uygun şekilde planlayabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.93$), “önceki ve sonraki derslerle uygun şekilde ilişkilendirerek öğrenmelerde süreklilik sağlayacak şekilde planlayabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.87$), önceki ve sonraki derslerle uygun şekilde ilişkilendirerek öğrenmelerde aşamalılık sağlayacak şekilde planlayabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.85$), “planlama yaparken bireysel farklılıkları dikkate alabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=4.08$), “çocukların psikomotor gelişim özelliklerini bilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.89$), “çocukların duyuşsal gelişim özelliklerini bilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.90$), “çocukların bilişsel gelişim özelliklerini bilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.92$), “gerekli güvenlik tedbirlerini ders öncesinde sistematik bir şekilde oluşturma yeterliliğine” ($\bar{x}=3.96$) sahip oldukları görülmüştür.

Öte yandan “derslerinde planlama yaparken, öğrencilerin hazır bulunuşluklarını saptayabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.98$), “Inter-disipliner (disiplinler arası) yaklaşıma uygun dersleri ve konuları birbirleri ile ilişkilendirerek yapabilme yeterliliğine” (\bar{x}

=3.90), “kazandırılacak davranışların yaşamda ne işe yarayacağını, bunları hangi sorunların çözümünde kullanacağını örneklerle açıklayabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.94$), “dersinde öğretilecek konunun amaç ve kazanımlarını açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edebilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.89$) sahip oldukları görülmektedir.

Aritmetik ortalama değerlerine göre sınıf öğretmenlerinin planlama ve ders hazırlığı boyutu maddelerinin hepsinde kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşmıştır. (Tablo 5).

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin “Planlama ve Ders Hazırlığı” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut Adı	Madde No	Ölçek Maddeleri	Sınıf Öğretmenleri		
			\bar{X}	S	Düzye
1. Planlama ve Ders Hazırlığı	1	Beden eğitimi ve oyun dersinde öğretilecek konunun amaç ve kazanımlarını açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edebilme yeterliğine sahibim.	3,89	0,80	Yeterli
	2	Beden eğitimi ve oyun ders işlenişini, öğretim programına(müfredata) uygun şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	3,85	0,82	Yeterli
	3	Beden eğitimi ve oyun ders uygulamalarını, yıllık plana uygun şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	3,93	0,82	Yeterli
	4	Beden eğitimi ve oyun ders uygulamalarını, kazanımlara eriştirecek şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	3,89	0,79	Yeterli
	5	Beden eğitimi ve oyun derslerinde kazandırılacak davranışların yaşamda ne işe yarayacağını, bunları hangi sorunların çözümünde kullanacağını örneklerle açıklayabilme yeterliğine sahibim.	3,94	0,78	Yeterli
	6	Beden eğitimi ve oyun dersi işlenişini, önceki ve sonraki derslerle uygun şekilde ilişkilendirerek öğrenmelerde süreklilik sağlayacak şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	3,87	0,79	Yeterli
	7	Beden eğitimi ve oyun dersi işlenişini, önceki ve sonraki derslerle uygun şekilde ilişkilendirerek öğrenmelerde aşamalılık sağlayacak şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	3,85	0,81	Yeterli
	8	Beden eğitimi ve oyun derslerinin planlamasını konuların Inter disiplinler (disiplinler arası) yaklaşıma uygun dersleri ve konuları birbirleri ile ilişkilendirerek yapabilme yeterliğine sahibim.	3,90	0,83	Yeterli
	9	Beden eğitimi ve oyun derslerinde planlama yaparken, bireysel farklılıkları dikkate alabilme yeterliğine sahibim.	4,08	0,82	Yeterli
	10	Beden eğitimi ve oyun derslerinde planlama yaparken, öğrencilerin hazır bulunuşluklarını saptayabilme yeterliğine sahibim.	3,98	0,83	Yeterli

11	Beden eğitimi ve oyun derslerinde gerekli güvenlik tedbirlerini ders öncesinde sistematik bir şekilde oluşturma yeterliğine sahibim.	3,96	0,84	Yeterli
12	Beden eğitimi ve oyun derslerinde planlama yaparken, çocukların bilişsel gelişim özelliklerini bilme yeterliğine sahibim.	3,92	0,84	Yeterli
13	Beden eğitimi ve oyun derslerinde planlama yaparken, çocukların duyuşsal gelişim özelliklerini bilme yeterliğine sahibim.	3,90	0,82	Yeterli
14	Beden eğitimi ve oyun derslerinde planlama yaparken, çocukların psiko-motor gelişim özelliklerini bilme yeterliğine sahibim.	3,89	0,86	Yeterli
Toplam		3,93	0,81	Yeterli

4.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik Boyutu

Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin; öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin “beden eğitimi derslerinde seçilen strateji, yöntem ve teknikleri amacına uygun, seçebilme ve uygulayabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.80$), “öğrencilerin yaşlarına ve sahip olmaları gereken davranışlara uygun öğrenme- öğretim, strateji, yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.81$), “öğrencilere ve öğrenilecek davranışlara uygun nitelikte hareket öğretimi, strateji, yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.78$), “kullanılan özel öğretim yöntemlerini, konuları önceki konularla bütünleştirerek etkili bir şekilde kullanabilme yeterliliğine” ($\bar{x}=3.76$), sahip oldukları görülmüştür.

Elde edilen aritmetik ortalama değerlerine göre sınıf öğretmenlerinin öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutu maddelerinin hepsinde kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. (Tablo 6).

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut Adı	Madde No	Ölçek Maddeleri	Sınıf Öğretmenleri		
			\bar{X}	s	Düzye
2. Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	15	Beden eğitimi derslerinde seçilen strateji, yöntem ve teknikleri amacına uygun, seçebilme ve uygulayabilme yeterliğine sahibim.	3,80	0,85	Yeterli
	16	Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin yaşlarına ve sahip olmaları gereken davranışlara uygun öğrenme- öğretme, strateji, yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme yeterliğine sahibim.	3,81	0,84	Yeterli
	17	Beden eğitimi derslerinde öğrencilere ve öğrenilecek davranışlara uygun nitelikte hareket öğretimi, strateji, yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme yeterliğine sahibim.	3,78	0,85	Yeterli
	18	Beden eğitimi öğretiminde kullanılan özel öğretim yöntemlerini, konuları önceki konularla bütünleştirerek etkili bir şekilde kullanabilme yeterliğine sahibim.	3,76	0,84	Yeterli
Toplam			3,78	0,84	Yeterli

4.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Materyal Kullanma Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin, materyal kullanma boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin “beden eğitimi dersi için konuya uygun tüm materyalleri seçebilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.76$), “uygun materyal hazırlayabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.69$), “beden eğitimi dersine ilişkin materyalleri dersin hedef davranışları doğrultusunda, amacına uygun olarak hiç zorlanmadan kullanabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.75$), “derslerinde bilişim teknolojilerini kullanabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.84$) sahip oldukları görülmüştür.

Elde edilen aritmetik ortalama değerlerine göre sınıf öğretmenlerinin materyal kullanma boyutu maddelerinin hepsinde kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. (Tablo 7).

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin “Materyal Kullanma” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut Adı	Madde No	Ölçek Maddeleri	Sınıf Öğretmenleri		
			\bar{X}	S	Düzyey
3. Materyal Kullanma	19	Beden eğitimi dersi için konuya uygun tüm materyalleri seçebilme yeterliğine sahibim.	3,76	0,85	Yeterli
	20	Beden eğitimi dersi için uygun materyal hazırlayabilme yeterliğine sahibim.	3,69	0,90	Yeterli
	21	Beden eğitimi dersine ilişkin materyalleri dersin hedef davranışları doğrultusunda, amacına uygun olarak hiç zorlanmadan kullanabilme yeterliğine sahibim.	3,75	0,87	Yeterli
	22	Beden eğitimi derslerinde bilişim teknolojilerini kullanabilme yeterliğine sahibim.	3,84	0,89	Yeterli
Toplam			3,76	0,87	Yeterli

4.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Uygulama Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin, uygulama boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin “Beden Eğitimi derslerinde hareketleri açık, anlaşılır ve iyi basamaklamalara ayrılmış bir şekilde sunabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.89$), “hareket öğretiminde dersi teorik olarak anlatabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.90$), “beden eğitimi dersi ile ilgili hareketleri göstererek yaptırabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.94$), “öğrencilerden gelen dönütlerden, dersteki etkileşimi geliştirmek amacıyla yararlanabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.88$) sahip oldukları görülmüştür.

Elde edilen aritmetik ortalama değerlerine göre sınıf öğretmenlerinin materyal kullanma boyutu maddelerinin hepsinde kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 8).

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin “Uygulama” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut Adı	Madde No	Ölçek Maddeleri	Sınıf Öğretmenleri		
			\bar{x}	S	Düzye
4. Uygulama	23	Beden eğitimi derslerinde hareketleri açık, anlaşılır ve iyi basamaklamalara ayrılmış bir şekilde sunabilme yeterliğine sahibim.	3,89	0,87	Yeterli
	24	Beden eğitimi derslerinde hareket öğretiminde dersi teorik olarak anlatabilme yeterliğine sahibim.	3,90	0,87	Yeterli
	25	Beden eğitimi dersi ile ilgili hareketleri göstererek yaptırabilme yeterliğine sahibim.	3,94	0,89	Yeterli
	26	Beden eğitimi derslerinde öğrencilerden gelen dönütlerden, dersteki etkileşimi geliştirmek amacıyla yararlanabilme yeterliğine sahibim.	3,88	0,84	Yeterli
Toplam			3,90	0,86	Yeterli

4.1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetimi boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin “Beden Eğitimi derslerinde öğrencileri kendisine ısındıracak etkili öğretme-öğrenme ilişkileri kurabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.97$), “öğrencilerin ilgisini çekerek onları öğrenmeye güdeleyebilme yeterliğine” ($\bar{x}=4.01$), “öğrencilerin öğrenme güdülerini sürdürerek bütün öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağlama yeterliğine” ($\bar{x}=4.00$), “ödül ve yaptırımlardan uygun ve etkili bir biçimde yararlanabilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.98$) ve “öğrenciler için uygun ve gerçekçi hedefler belirleyebilme yeterliğine” ($\bar{x}=3.96$) sahip oldukları görülmüştür.

Elde edilen aritmetik ortalama değerlerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi boyutu maddelerinin hepsinde kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 9).

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut Adı	Madde No	Ölçek Maddeleri	Sınıf Öğretmenleri		
			\bar{x}	S	Düzyey
5.Sınıf Yönetimi	27	Beden eğitimi derslerinde öğrencileri kendisine ısındırarak etkili öğretme-öğrenme ilişkileri kurabilme yeterliğine sahibim.	3,97	0,84	Yeterli
	28	Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin ilgisini çekerek onları öğrenmeye güdeleyebilme yeterliğine sahibim.	4,01	0,84	Yeterli
	29	Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin öğrenme güdülerini sürdürerek bütün öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağlama yeterliğine sahibim.	4,00	0,83	Yeterli
	30	Beden eğitimi derslerinde ödül ve yaptırımlardan uygun ve etkili bir biçimde yararlanabilme yeterliğine sahibim.	3,98	0,82	Yeterli
	31	Beden eğitimi derslerinde, öğrenciler için uygun ve gerçekçi hedefler belirleyebilme yeterliğine sahibim.	3,96	0,84	Yeterli
Toplam			3,98	0,83	Yeterli

4.1.6. Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Boyutu Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin, ölçme ve değerlendirme boyutu yeterlilik düzeylerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin “Beden eğitimi derslerinde kullanılan ölçme araçlarını sistematik bir şekilde hazırlayabilme ve kullanabilme yeterliğine” (\bar{x} =3.80), “hareketlerin basamaklamalarındaki öğrenmeleri izleyebilme yeterliğine” (\bar{x} =3.87), “öğrencilerin hareketleri yaparken öğrenme eksikliklerini saptayabilme ve düzeltebilme yeterliğine” (\bar{x} =3.91), “derslerinde öğrenme eksikliklerini hareket basamaklamalarında bir sonraki basamağa geçmeden giderebilme (Dönüt-Düzeltilme işlemlerinden yararlanabilme) yeterliğine” (\bar{x} =3.87), “derslerinde ölçme sonuçlarını ölçmenin amacına göre yorumlayabilme yeterliğine” (\bar{x} =3.89), “öğrencilerin hedefler doğrultusundaki hareketleri öğrenme düzeylerini objektif olarak değerlendirebilme yeterliğine” (\bar{x} =3.99), “değerlendirme sonuçlarında öğretimin ne kadar gerçekleştiğini saptayabilme yeterliğine” (\bar{x} =3.97) sahip oldukları görülmüştür.

Elde edilen aritmetik ortalama değerlerine göre sınıf ğretmenlerinin lme ve değerlendirme boyutu maddelerinin hepsinde kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 10).

Tablo 10. Sınıf ğretmenlerinin “lme ve Değerlendirme” Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut Adı	Madde No	lek Maddeleri	Sınıf ğretmenleri		
			\bar{x}	s	Düzey
6. lme ve Değerlendirme	32	Beden eğitimi derslerinde kullanılan lme araçlarını sistematik bir şekilde hazırlayabilme ve kullanabilme yeterliğine sahibim.	3,80	0,85	Yeterli
	33	Beden eğitimi derslerinde hareketlerin basamaklamalarındaki öğrenmeleri izleyebilme yeterliğine sahibim.	3,87	0,86	Yeterli
	34	Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin hareketleri yaparken öğrenme eksikliklerini saptayabilme ve düzeltebilme yeterliğine sahibim.	3,91	0,84	Yeterli
	35	Beden eğitimi derslerinde öğrenme eksikliklerine sebep olabilecek zorlukları belirleyebilme yeterliğine sahibim.	3,89	0,85	Yeterli
	36	Beden eğitimi derslerinde öğrenme eksikliklerini hareket basamaklamalarında bir sonraki basamağa geçmeden giderebilme (Dönüt-Düzeltme işlemlerinden yararlanabilme yeterliğine) sahibim.	3,87	0,84	Yeterli
	37	Beden eğitimi derslerinde lme sonuçlarını ölçmenin amacına göre yorumlayabilme yeterliğine sahibim.	3,91	0,82	Yeterli
	38	ğrencilerin hedefler doğrultusundaki hareketleri öğrenme düzeylerini objektif olarak değerlendirebilme yeterliğine sahibim.	3,99	0,84	Yeterli
	39	Değerlendirme sonuçlarında öğretimin ne kadar gerçekleştiğini saptayabilme yeterliğine sahibim.	3,97	0,82	Yeterli
Toplam			3,90	0,84	Yeterli

4.2. SINIF ğRETMENLERİNİN BEDEN EğİTİMİ VE OYUN DERSİ YETERLİLİKLERİNE İLİşKİN GöRüşLERİNİN DEğİşKENLERE GÖRE DAğILIMI

Araştırmanın bu başlığı altında, araştırmanın örneklemini oluşturan ve ilkokullarda görev yapan 423 sınıf ğretmeninin, “Beden Eğitimi Dersi ğretmen Yeterlik leği” ifadelerine verdikleri cevapların dağılımları ile katılım düzeylerinin demografik değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

4.2.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz örneklem için t testine göre, planlama ve ders hazırlığı [$t_{(416)} = -0,529, p > 0$], öğretim, strateji, yöntem ve teknik [$t_{(416)} = -1,162, p > 0$], materyal kullanma [$t_{(416)} = -1,428, p > 0$], uygulama [$t_{(416)} = -0,985, p > 0$], sınıf yönetimi [$t_{(416)} = -1,278, p > 0$], ölçme ve değerlendirme [$t_{(416)} = -1,467, p > 0$] boyutlarında kadın öğretmenlerin test puan ortalamaları ile erkek öğretmenlerin test puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu bulgu, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir. Erkek ve kadın sınıf öğretmenlerinin görüşleri birbirine yakın olmakla birlikte, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere nazaran, tüm boyutlarda az da olsa daha yüksek düzeyde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır (Tablo 11).

Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırması

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	P
Planlama ve Ders Hazırlığı	A) Kadın	173	3,90	0,76			
	B) Erkek	243	3,94	0,68	413	-,559	,577
	Toplam	416					
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	A) Kadın	173	3,73	0,76			
	B) Erkek	243	3,86	1,18	413	-1,162	,246
	Toplam	416					
Materyal Kullanma	A) Kadın	173	2,77	0,63			
	B) Erkek	243	2,86	0,59	413	-1,428	,154
	Toplam	416					
Uygulama	A) Kadın	173	3,85	0,80			
	B) Erkek	243	3,93	0,81	413	-,985	,325
	Toplam	416					
Sınıf Yönetimi	A) Kadın	173	3,95	0,78			
	B) Erkek	243	4,08	1,15	413	-1,278	,202
	Toplam	416					
Ölçme ve Değerlendirme	A) Kadın	173	3,84	0,76			
	B) Erkek	243	3,96	0,89	413	-1,467	,143
	Toplam	416					

*P<.05

4.2.2. Yaş Değişkenine Göre Bulgular

Farklı üç yaş kategorisine göre gruplandırılmış sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi ve oyun dersi alt boyut yeterliklerine dair aralarında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakmak için ANOVA Testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre planlama ve ders hazırlığı, öğretim, strateji yöntem ve teknik, materyal kullanma, uygulama ile ölçme ve değerlendirme boyutlarında gruplar arasında anlamlı bir farkın olmadığı, sınıf yönetimi boyutunda ise anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür [$F(2-399) = 3.51 p < 0$]. Bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc testlerinden Tukey testi ile analize devam edildi. Tukey testi analizine göre anlamlı farkın 30 yaş ve daha az ile 41 yaş ve üzeri gruptaki öğretmenler arasında olduğu görüldü. Buna göre 30 yaş ve daha az gruptaki öğretmenlerin, beden eğitimi ve oyun dersi sınıf yönetimi yeterliliklerinin 41 yaş ve üzeri gruptaki öğretmenlere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu söylenebilir. (Tablo 12).

Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırması

Boyutlar	Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P	Anlamlı Fark (Tukey)
Planlama ve Ders Hazırlığı	A) 30 yaş ve daha az	30	4,15	0,54	2-399	3,45	,31	
	B) 31-40 yaş arası	93	4,05	0,77				
	C) 41 yaş ve üzeri	278	3,88	0,68				
	Toplam	401						
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	A) 30 yaş ve daha az	30	3,97	0,58	2-399	,43	,33	
	B) 31-40 yaş arası	93	3,76	0,73				
	C) 41 yaş ve üzeri	278	3,83	1,14				
	Toplam	401						
Materyal Kullanma	A) 30 yaş ve daha az	30	3,07	0,55	2-399	2,21	,99	
	B) 31-40 yaş arası	93	2,83	0,59				
	C) 41 yaş ve üzeri	278	2,82	0,59				
	Toplam	401						
Uygulama	A) 30 yaş ve daha az	30	4,21	0,68	2-399	2,72	,60	
	B) 31-40 yaş arası	93	3,97	0,82				
	C) 41 yaş ve üzeri	278	3,87	0,77				
	Toplam	401						
Sınıf Yönetimi	A) 30 yaş ve daha az	30	4,50	2,00	2-399	3,51	,36*	A-C
	B) 31-40 yaş arası	93	4,05	0,76				
	C) 41 yaş ve üzeri	278	3,99	0,90				
	Toplam	401						
Ölçme ve Değerlendirme	A) 30 yaş ve daha az	30	4,09	0,61	2-399	,58	,56	
	B) 31-40 yaş arası	93	3,92	0,79				
	C) 41 yaş ve üzeri	278	3,92	0,85				
	Toplam	401						

*P<.05

Grupların ortalamaları dikkate alındığında, 30 ve daha az yaş grubundaki öğretmenlerin beden eğitimi ve oyun dersine dair tüm boyutlarda diğer yaş gruplarındaki öğretmenlere nazaran kendilerini daha yeterli düzeyde gördükleri ortaya çıkmıştır. 41 yaş ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin ise öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutu hariç diğer tüm boyutlarda kendilerini diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre daha az yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 12).

4.2.3. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Bulgular

Farklı 4 mesleki kıdeme göre gruplandırılan öğretmenlerin, Beden Eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığını sınamak için, mesleki kıdemlerine göre oluşturulan grupların görüşlerinin ortalamaları ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ile karşılaştırılmıştır. Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre p değeri ,05 ten büyük çıkmıştır. P değeri .05' ten büyük çıktığı için Tukey testine gerek duyulmamıştır. Anova testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerinde bütün boyutlarda kıdemlerine göre anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Ancak grupların puan ortalamaları dikkate alındığında tüm boyutlarda 1-5 yıl ve 6-15 yıl kıdeme sahip olan öğretmenlerin diğerlerine nazaran az da olsa daha fazla görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Karşılaştırması

Boyutlar	Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P	Anlamlı Fark (Tukey)
Planlama ve Ders Hazırlığı	A) 1-5 yıl	15	4,03	0,97	3-417	2,46	,062	
	B) 6-15 yıl	81	4,11	0,81				
	C) 16-25 yıl	174	3,85	0,69				
	D) 25 yıl ve üzeri	148	3,93	0,65				
	Toplam	418						
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	A) 1-5 yıl	15	3,86	0,99	3-417	,152	,928	
	B) 6-15 yıl	81	3,85	0,72				
	C) 16-25 yıl	174	3,78	1,30				
	D) 25 yıl ve üzeri	148	3,85	0,82				
	Toplam	418						
Materyal Kullanma	A) 1-5 yıl	15	3,06	0,78	3-417	1,53	,206	
	B) 6-15 yıl	81	2,89	0,58				
	C) 16-25 yıl	174	2,77	0,63				
	D) 25 yıl ve üzeri	148	2,84	0,58				
	Toplam	418						
Uygulama	A) 1-5 yıl	15	4,23	1,12	3-417	1,57	,195	
	B) 6-15 yıl	81	4,02	0,76				
	C) 16-25 yıl	174	3,87	0,79				
	D) 25 yıl ve üzeri	148	3,91	0,81				
	Toplam	418						
Sınıf Yönetimi	A) 1-5 yıl	15	4,20	1,08	3-417	2,20	,087	
	B) 6-15 yıl	81	4,25	1,33				
	C) 16-25 yıl	174	3,91	0,77				
	D) 25 yıl ve üzeri	148	4,02	1,05				
	Toplam	418						
Ölçme ve Değerlendirme	A) 1-5 yıl	15	3,99	1,04	3-417	1,16	,324	
	B) 6-15 yıl	81	4,03	0,71				
	C) 16-25 yıl	174	3,83	0,78				
	D) 25 yıl ve üzeri	148	3,96	0,96				
	Toplam	418						

*P<.05

4.2.4. Teorik Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin teorik ders alma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz örneklem için T testine göre, planlama ve ders hazırlığı [$t_{(418)}= 3.50, p<0$], materyal kullanma [$t_{(418)}= 2.92, p<0$], uygulama [$t_{(418)}= 4.15, p<0$] sınıf yönetimi [$t_{(418)}= 4.22, p<0$] ve ölçme ve değerlendirme [$t_{(418)}= 4.08, p<0$] boyutlarında teorik ders alan öğretmenler ile teorik ders almayan öğretmenlerin test puan ortalamaları arasında, dikkat çekici bir şekilde teorik ders alan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutunda ise [$t_{(418)}= 1.82, p>0$], teorik ders alan öğretmenler ile teorik ders almayan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 14).

Tablo 14. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Teorik Ders Alma Değişkenine Göre Karşılaştırması

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	t	P
Planlama ve Ders Hazırlığı	A) Teorik ders aldım	218	4,05	0,67	417	3,50	,001*
	B) Teorik ders almadım	201	3,80	0,74			
	Toplam	419					
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	A) Teorik ders aldım	218	3,91	0,75	417	1,82	,069
	B) Teorik ders almadım	201	3,72	1,27			
	Toplam	419					
Materyal Kullanma	A) Teorik ders aldım	218	2,91	0,60	417	2,92	,004*
	B) Teorik ders almadım	201	2,73	0,61			
	Toplam	419					
Uygulama	A) Teorik ders aldım	218	4,06	0,75	417	4,15	,000*
	B) Teorik ders almadım	201	3,74	0,83			
	Toplam	419					
Sınıf Yönetimi	A) Teorik ders aldım	218	4,23	1,15	417	4,22	,000*
	B) Teorik ders almadım	201	3,81	0,79			
	Toplam	419					
Ölçme ve Değerlendirme	A) Teorik ders aldım	218	4,08	0,85	417	4,08	,000*
	B) Teorik ders almadım	201	3,75	0,80			
	Toplam	419					

*P<.05

Yapılan t testi sonucunda teorik ders alan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi alt boyutunda kendilerini “çok yeterli” (4,23), almayanların kendilerini “yeterli”

(3,81); materyal kullanma alt boyutunda hem teorik ders alan (2,91) hem almayan (2,73) öğretmenlerin kendilerini “kısmen yeterli”; planlama ve ders hazırlığı, öğretim, strateji, yöntem ve teknik, uygulama ve ölçme ve değerlendirme alt boyutlarında ise kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşmıştır.

4.2.5. Uygulamalı Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin uygulamalı ders alma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz örneklem için T testine göre, planlama ve ders hazırlığı [$t_{(416)}= 3.54, p<0$], öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutunda [$t_{(416)}= 2.31, p<0$], materyal kullanma [$t_{(416)}= 4.19, p<0$], uygulama [$t_{(416)}= 4.85, p<0$] sınıf yönetimi [$t_{(416)}= 3.75, p<0$] ve ölçme ve değerlendirme [$t_{(416)}= 4.52, p<0$] boyutlarında uygulamalı ders alan öğretmenler ile uygulamalı ders almayan öğretmenlerin test puan ortalamaları arasında, dikkat çekici bir şekilde uygulamalı ders alan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür. (Tablo 15).

Tablo 15. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Uygulamalı Ders Alma Değişkenine Göre Karşılaştırması

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{X}	SS	Sd	t	P
Planlama ve Ders Hazırlığı	A) Uygulamalı ders aldım	189	4,07	0,64	414	3,54	,000*
	B) Uygulamalı ders almadım	227	3,82	0,76			
	Toplam	416					
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	A) Uygulamalı ders aldım	189	3,95	0,74	414	2,31	,021*
	B) Uygulamalı ders almadım	227	3,71	1,22			
	Toplam	416					
Materyal Kullanma	A) Uygulamalı ders aldım	189	2,96	0,55	414	4,19	,000*
	B) Uygulamalı ders almadım	227	2,71	0,63			
	Toplam	416					
Uygulama	A) Uygulamalı ders aldım	189	4,11	0,73	414	4,85	,000*
	B) Uygulamalı ders almadım	227	3,73	0,82			
	Toplam	416					
Sınıf Yönetimi	A) Uygulamalı ders aldım	189	4,23	1,02	414	3,75	,000*
	B) Uygulamalı ders almadım	227	3,86	0,98			
	Toplam	416					
Ölçme ve Değerlendirme	A) Uygulamalı ders aldım	189	4,12	0,86	414	4,52	,000*
	B) Uygulamalı ders almadım	227	3,75	0,79			
	Toplam	416					

*P<.05

Yapılan t testi sonucunda uygulamalı ders alan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi alt boyutunda kendilerini “çok yeterli” (4,23), almayanların kendilerini “yeterli” (3,86); materyal kullanma alt boyutunda hem uygulamalı ders alan (2,96) hem almayan (2,71) öğretmenlerin kendilerini “kısmen yeterli”; planlama ve ders hazırlığı, öğretim, strateji, yöntem ve teknik, uygulama ve ölçme ve değerlendirme alt boyutlarında ise kendilerini “yeterli” gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.6. Mezun Olduğu Bölüm ve Branş Değişkenine Göre Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları bölüm ve branşa göre beden eğitimi ve oyun dersine dair yeterlikleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakmak için Anova Testi yapılmıştır. Yapılan Anova testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc testlerinden Tukey testi ile analize devam edilmiştir. Tukey testi analizine göre planlama ve ders hazırlığı [$F(2-416) = 6,24 p<0$] ve sınıf yönetimi [$F(2-416) = 5,58 p<0$] boyutlarında 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunları ile 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunları ve başka branşlardan sınıf öğretmenliğine geçen diğer fakülte mezunları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunlarının, beden eğitimi ve oyun dersi planlama ve ders hazırlığı boyutu ile sınıf yönetimi boyutlarında 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunları ve başka branşlardan sınıf öğretmenliğine geçen diğer fakülte mezunlarına göre kendilerini daha yeterli gördükleri söylenebilir (Tablo 16).

Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Oldukları Bölüm ve Branş Değişkenine Göre Karşılaştırması

Boyutlar	Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P	Anlamlı Fark (Tukey)
Planlama ve Ders Hazırlığı	A) 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	239	4,04	1,28				
	B) 2 yıllık Eğitim Enstitüleri	82	3,78	1,08	2-416	6,24	,002*	A-B
	C) Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları	96	3,78	1,25				A-C
	Toplam	417						
Öğretim, Strateji, Yöntem ve Teknik	A) 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	239	3,84	0,75				
	B) 2 yıllık Eğitim Enstitüleri	82	3,69	0,84	2-416	,71	,492	
	C) Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları	96	3,84	1,63				
	Toplam	417						
Materyal Kullanma	A) 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	239	2,89	0,59				
	B) 2 yıllık Eğitim Enstitüleri	82	2,68	0,62	2-416	4,42	,013*	A-B
	C) Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları	96	2,75	0,62				
	Toplam	417						
Uygulama	A) 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	239	4,02	0,77				
	B) 2 yıllık Eğitim Enstitüleri	82	3,67	0,85	2-416	6,67	,001*	A-B
	C) Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları	96	3,81	0,81				
	Toplam	417						
Sınıf Yönetimi	A) 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	239	4,17	1,13				
	B) 2 yıllık Eğitim Enstitüleri	82	3,81	0,81	2-416	5,58	,004*	A-B
	C) Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları	96	3,85	0,81				A-C
	Toplam	417						
Ölçme ve Değerlendirme	A) 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	239	4,01	0,87				
	B) 2 yıllık Eğitim Enstitüleri	82	3,75	0,77	2-416	3,73	,025*	A-B
	C) Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları	96	3,82	0,80				
	Toplam	417						

*P<.05

Elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları bölüme göre öğretim, strateji yöntem ve teknik boyutunda aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Bunun yanında materyal kullanma [$F(2-416) = 4,42$ $p < 0$], uygulama [$F(2-416) = 6,67$ $p < 0$] ve ölçme değerlendirme [$F(2-416) = 3,73$ $p < 0$] boyutlarında 4 yıllık Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği mezunları ile 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunları arasında anlamlı bir farkın olduğu, bu anlamlı farkın da 4 yıllık Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği mezunları lehine olduğu görülmüştür (Tablo 13). Ayrıca puan ortalamalarına bakıldığında tüm boyutlarda 4 yıllık Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği mezunlarının 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunları ile başka branşlardan sınıf öğretmenliğine geçen diğer fakülte mezunlarına göre kendilerini beden eğitimi ve oyun dersinde daha yeterli gördükleri söylenebilir. 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunlarının ise tüm boyutlarda kendilerini en az yeterli gören grup oldukları söylenebilir.

V. BÖLÜM

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlar, ilgili literatür sonuçları içerisinde ele alınmış ve irdelenmiştir.

5.1. Tartışma

Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin incelendiği bu çalışmada, öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, beden eğitimi ve oyun dersi öğretimine ilişkin teorik ve uygulamalı ders alma durumları ile mezun oldukları öğretim düzeyi ve branş gibi bağımsız değişkenler temelinde görüşleri arasında anlamlı farklıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Kara (2007) sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi yeterlilik düzeylerini belirlemek amaçlı bir çalışma yapmıştır. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi öğretim düzeylerinde demografik özelliklerine göre herhangi bir farklılık olup olmadığını incelediğinde, cinsiyet ve kıdemleri açısından anlamlı bir farklılık olmadığını, ancak Eğitim Fakültesi mezunlarının diğer fakülte ve Eğitim Enstitüleri mezunlarına göre kendilerini daha yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonuçlarına göre teorik ve uygulamalı ders alan öğretmenlerin, almayan öğretmenlere göre kendilerini daha fazla yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Elde ettiği bulgularda sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi öğretiminde kendilerini sırasıyla sınıf yönetimi, planlama-ders hazırlığı, uygulama ve ölçme değerlendirme alt boyutlarında yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçların ise araştırmamız sonucunda ortaya çıkan bulguları destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Materyal kullanma alt boyutunda ise kendilerini kısmen yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Bu durum elde ettiğimiz bulgularla örtüşmemektedir.

Morgan & Hansen (2007) sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi derslerinde karşılaştıkları problem ve sorunları araştırmak için bir çalışma yapmışlardır. Yaptıkları çalışma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi derslerinin planlamasını,

uygulamasını ve değerlendirmesini istenilen düzeyde yapamadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç, çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz sınıf öğretmenlerinin planlama ve ders hazırlığı, uygulama ve ölçme değerlendirme boyutlarında kendilerini yeterli hissetmektedir sonucuyla örtüşmeyen bir sonuçtur.

Dalaman (2010) ilköğretim birinci kademedeki görev yapan öğretmenlerin Beden Eğitimi dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleşme durumunu tespit etme amaçlı yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersini işlerken zorlanmadıklarını; Beden Eğitimi dersine ait kazanımların çoğunun öğretmenler tarafından gerçekleştirildiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz bulgularla örtüşmektedir.

Cebeci (2018) sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersindeki öz yeterlilik algılarını inceleme amaçlı bir çalışma yapmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki ve kişisel gelişim bağlamında öz yeterliliğe sahip oldukları, erkek ya da kadın olmalarına göre öğrenme öğretme süreçleri bağlamında öz yeterlilik düzeylerinin anlamlı derecede farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kendilerini yeterli hissetmektedir ve sınıf öğretmenlerinin yeterlilik düzeyleri arasında cinsiyetlerine göre herhangi bir farklılaşma yoktur bulgusuyla örtüşen bir sonuçtur.

Mamak (2012) ilköğretim okullarında Beden Eğitimi derslerinin amaçlarına ulaşma düzeyini etkileyen faktörleri belirleme amaçlı bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim okullarında Beden Eğitimi derslerinin amaçlarına ulaşma düzeyinde katılımcıların cinsiyet ve eğitim türü değişkenlerinde herhangi bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Cinsiyet değişkeninde herhangi bir farklılaşmanın olmaması çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz bulgularla örtüşen bir sonuçken, eğitim türü değişkeninde farklılaşmanın olmaması bulgularımızla örtüşmemektedir.

Kangalgil (1999) Sivas ili örneğinde ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi hakkındaki görüşleri, beklentileri ve bu beklentilerinin gerçekleşme düzeyini belirlemek istemiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi öğretimi için yeterli olmadıkları ve Beden Eğitimi dersleri için branş öğretmenlerine ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırmamız sonucunda elde ettiğimiz sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kendilerini yeterli hissetmektedir bulgusuyla örtüşen bir sonuç değildir.

Arslan (2008) sınıf öğretmenlerinin ilköğretim 1. kademedede beden eğitimi derslerine ve beden eğitimi programlarına ilişkin görüşlerini incelemiş ve bu görüşler arasında hizmet yılına, cinsiyete ve mezun oldukları bölüme göre anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre, Beden Eğitimi dersi işlemek için kendini yeterli gören sınıf öğretmenlerinin oranını %23.8 olarak bulmuş ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında cinsiyete, hizmet yılına ve mezun oldukları bölüme göre anlamlı farklar olduğunu tespit etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında cinsiyete ve hizmet yılına göre anlamlı farklılaşmanın olması araştırmamız bulgularıyla örtüşen bir sonuç değilken, mezun oldukları bölüme göre aralarında anlamlı farklılaşmanın olması araştırmamız bulgularıyla örtüşen bir sonuçtur. Yine Beden Eğitimi dersi işlemek için kendilerini yeterli gören sınıf öğretmenlerinin oranını %23.8 olarak bulması araştırmamız bulgularıyla örtüşen bir sonuç değildir.

Çiçek (2008) ilköğretim birinci kademedede işlenen Beden Eğitimi derslerinin sınıf öğretmenlerince değerlendirilmesi amacıyla bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersini uygulamada yetersiz olduğu ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında cinsiyet, yaş, lisans türü ve hizmet süresi değişkenlerine göre farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kendilerini yeterli hissetmektedir ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında cinsiyet ve hizmet süresi değişkenlerine göre herhangi bir farklılaşma yoktur sonuçlarıyla örtüşmemektedir. Ancak araştırmacının elde ettiği sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında yaş ve lisans türü değişkenlerine göre farklılaşmanın olması sonucu ise çalışmamız bulgularıyla örtüşmektedir.

Ceylan (2006) ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi ile ilgili bilgi, tutum ve uygulamalarını araştırmıştır. Bu çalışmaya göre; sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi için yeterli olmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç, çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kendilerini yeterli görmektedir bulgusuyla örtüşen bir sonuç değildir.

VI. BÖLÜM

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen sonuçlara yer verilmiş olup, bu sonuçlardan yola çıkılarak uygulamaya ve araştırmacıya yönelik öneriler yer almaktadır.

6.1. Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerine ilişkin algılarının “yeterli” düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin en yüksek düzeyde görüş belirttikleri boyut “sınıf yönetimi” boyutudur. Öğretmenlerin en düşük düzeyde görüş belirttikleri boyutun ise “materyal kullanma” boyutu olduğu görülmektedir. Yani öğretmenlerin kendilerini en yüksek düzeyde yeterli gördükleri boyutun “sınıf yönetimi” (3,98), en düşük düzeyde yeterli gördükleri boyutun ise “materyal kullanma” (3,76) boyutu olduğu görülmektedir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi boyutundan sonra kendilerini sırasıyla planlama ve ders hazırlığı (3,93), ölçme ve değerlendirme (3,90), uygulama (3,90) ve öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutlarında (3,78) yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun derslerindeki yeterlilik düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan analizler sonucunda kadın öğretmenler ile erkek öğretmenler arasında hiçbir boyutta anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak grupların aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, erkek öğretmenlerin ortalama puan değerlerinin, kadın öğretmenlerden az da olsa yüksek görünmektedir.

Yaş değişkenine göre elde edilen sonuçlar incelendiğinde, 30 yaş ve altındaki öğretmenler ile 41 yaş ve üzeri yaşa sahip öğretmenler arasında sınıf yönetimi boyutunda anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılığın 30 yaş ya da

az yaş grubu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Diğer boyutlarda ise, yaş grupları arasında herhangi bir grup lehine anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Teorik ders alma durumlarına göre öğretmenler arasında farklılaşmanın olup olmadığı incelendiğinde, aralarında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın teorik ders alan sınıf öğretmenlerinin lehine olduğu görülmüştür. Teorik ders alan sınıf öğretmenleri, almayanlara göre kendilerini planlama ve ders hazırlığı, materyal kullanma, uygulama, sınıf yönetimi ve ölçme ve değerlendirme boyutlarında daha yeterli görmektedirler. Öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutunda ise teorik ders alan ile almayan öğretmenler arasında herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır.

Uygulamalı ders alma durumlarına göre öğretmenler arasında farklılaşmanın olup olmadığı incelendiğinde, aralarında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılığın uygulamalı ders alan sınıf öğretmenlerinin lehine olduğu görülmüştür. Uygulamalı ders alan sınıf öğretmenleri, almayanlara göre kendilerini planlama ve ders hazırlığı, öğretim, strateji, yöntem ve teknik, materyal kullanma, uygulama, sınıf yönetimi ve ölçme ve değerlendirme boyutlarında daha yeterli görmektedirler.

Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun derslerindeki yeterlilik düzeylerinde mezun oldukları öğretim düzeyi ve branşlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan test sonucunda planlama ve ders hazırlığı ile sınıf yönetimi boyutlarında 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunları ile 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunları ve 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunları ile başka branşlardan sınıf öğretmenliğine geçen diğer fakülte mezunları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan Tukey testi sonucunda bu anlamlı farklılığın 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunları lehine olduğu görülmüştür. Çıkan sonuçlara göre 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunları, 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunlarına göre kendilerini beden eğitimi ve oyun derslerinde daha yeterli görmektedirler. Materyal kullanma, uygulama ve ölçme ve değerlendirme boyutlarında ise, 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunları ile 2 yıllık Eğitim Enstitüleri mezunları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüş ve

bu farklılığın yine 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunları lehine olduğu görülmüştür. Öğretim, strateji, yöntem ve teknik boyutunda ise gruplar arasında herhangi bir farklılaşmanın olmadığı ortaya çıkmıştır.

6.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına ilişkin önerilere; “Uygulamaya Yönelik Öneriler” ve “Araştırmacılara Yönelik Öneriler” olarak iki şekilde yer verilmiştir.

6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Araştırmada ortaya çıkan, teorik ders alan öğretmenlerin teorik ders almayan öğretmenlerden ve uygulamalı ders alan öğretmenlerin uygulamalı ders almayan öğretmenlerden Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde daha yeterli oldukları sonucundan hareketle, Eğitim Fakültelerinin sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin kendilerini daha yeterli hissetmeleri için Eğitim Fakültelerinde Beden Eğitimi ve Oyun ders saatlerinin artırılması gerekmektedir. Özellikle mevcut durumda sadece teorik olarak okutulan Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi ile birlikte fakültelere uygulama dersleri de konulabilir.

- Kendilerini özellikle materyal kullanma alt boyutunda eksik hisseden öğretmenlerin, Beden Eğitimi ve Oyun dersi için ihtiyaç duydukları malzeme, materyal, teknolojik donanım, saha, alan ve her türlü araç-gereç ihtiyaçları gerekli birimler tarafından temin edilebilir.

- Beden Eğitimi ve Oyun derslerinin bireyi tüm yönleriyle bir bütün olarak geliştirdiği gerçeğinden hareketle Beden Eğitimi ve Oyun derslerine daha fazla önem verilebilir.

- Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretmen klavuz kitabı ile oyun ve fiziki etkinlikler kartlarından daha fazla yararlanmaları tavsiye edilebilir.

- Sınıf öğretmenlerinin diğer derslerde olduğu gibi Beden Eğitimi ve Oyun derslerine de planlama ve hazırlık yaparak girmeleri önerilebilir.

- Kendilerini Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde yetersiz gören ve üniversitede bu dersle ilgili eğitim almayan öğretmenlerin hizmet içi faaliyetlerle eksikliklerini kapatma yoluna gidilebilir.

- Beden Eğitimi, oyun ve sporla ilgili güncel yayınların sınıf öğretmenleri tarafından takip edilmeleri önerilebilir.

- Sağlıklı yaşam ile spor arasındaki önemin öğretmenler, veliler ve öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılacak Beden Eğitimi ve Oyun derslerine daha fazla önem verilmesi sağlanabilir.

6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Beden Eğitimi ve Oyun dersi çocuğun bir bütün halinde tüm yönleriyle gelişmesine etki eden bir derstir. İlkokullarda sınıf öğretmenleri bu derse girmektedir. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kendilerini ne ölçüde yeterli hissettikleri, hangi sıkıntıları yaşadıkları konusundaki düşüncelerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

- Öğrencilerin en çok sevdiği dersten biri olan Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğretmenlerinden ve dersten ne beklediklerini tespit etmeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

- Türkçe, Matematik, Fen bilimleri gibi dersleri önemseyip Beden Eğitimi, Resim, Müzik gibi dersleri önemsiz gören velilerin Beden Eğitimi ve Oyun dersinin önemine ilişkin görüşlerini tespit etme amaçlı çalışmalar yapılabilir.

VII. BÖLÜM

7. KAYNAKÇA

- Ağyar, E. (2014). *Yaşamın İlk Yıllarında Oyun: Oyuna Çok Yönlü Bakış* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Akandere, M. (2004). *Eğitici Okul Yayınları* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Altunay, D. (2004). Oyunla desteklenmiş matematik öğretiminin öğrenci erişimine ve kalıcılığına etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Arslan, Y. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Birinci Kademe Beden Eğitimi Ders Programlarına ve Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bacanlı, H. (2006). *Gelişim ve Öğrenme* (12. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Barroso, C. S., McCullum-Gomez, C., Hoelscher, D. M., Kelder, S. H., & Murray, N. C. (2005). Self-Reported Barriers to Quality Physical Education by Physical Education Specialists in Texas. *J Sch Health*, 75(8), 313-319.
- Başer, S. A. (2009). Öğretmen niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Baumgartner, T. A., & Jackson, A. S. (1975). Reliability, validity and objectivity measurement for evaluation in physical education. *Journal of Exercise Physiologyonline*, 78-83.
- Brumbaugh, J. (1987). A view of physical education: Perceptions of five classroom teachers. Yayınlanmamış Doktora Tezi. North Carolina: University of North Carolina.
- Ceylan, G. C. (2015). İlkokul II. Sınıf Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Kazanımlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Ceylan, E. (2006). İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili bilgi tutum ve uygulamaları (Konya İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.

- Çiçek, R. (2008). Uşak Karahallı İlçesi ilköğretim okulları birinci kademesinde işlenen beden eğitimi derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çivrilkara, R., Küçükkılıç, S., & Öncü, E. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler (OFE) Dersi Hakkındaki Görüşleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 8(15), 18-41.
- Dalaman, O. (2010). İlköğretim Birinci Kademe Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Gerçekleşme Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Demirci, A. (2008). *İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi Etkinlikleri* (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayın.
- Dinç, H. (1993). Çocuk oyun işlevi ve öğeleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Elliialtıoğlu, F. M. (2005). *Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Örnekleri* (1. Baskı). İstanbul: YAPA Yayın.
- Espinoza, D. M. (2006). *Standards and Standard Practice of Elementary Physical Education Teachers in Northern California*. Michigan: Michigan State University.
- Filiz, N., & Küçükkaya, E. (2008). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretiminde Ortamların Özellikleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Güneş, A. (2002). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gürün, O. A. (1984). *Çocuğumuzu Tanıyalım*. İstanbul: İnkılap Yayınevi.
- Güven, Ö., & Yıldız, Ö. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinden Beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 525-538.
- Hanbaba, L. (2011). Oyunla Öğretim Yönteminin İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Hayat Bilgisi Dersi Başarısı ve Tutumuna Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri* (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Hazar, M. (2000). *Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Öğretim*. Ankara: Tutibay Yayınları.
- Hoşgörür, V., & Taştan, N. (2007). *Eğitimin İşlevleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kale, N. (1997). Oyun Çocuğun Özgürlüğüdür. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*(51), 18-20.

- Kale, R. (2007). *İlköğretimde Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi* (1. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kangalgil, M. (1999). İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine ilişkin görüşleri (Sivas İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Kara, İ. (2007). İlköğretimde Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi Öğretimine İlişkin Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karadağ, S. (2012). İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale örneği). Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Karakaya, İ. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kim, J., & Taggart, A. (2004). Teacher's perception of the culture of physical education: Investigating the silences at Hana Primary School. *Issues In Educational Research*, 14(1), 69-84.
- Korucu, G., & Mollaoğulları, H. (2005). *Denizli İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Güçlükler ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri*. Bursa: BURFAŞ Ofset Tesisleri.
- Küçükkaya, E. (2008). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretiminde Araçlar*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını.
- Maden Ellialtıoğlu, F. (2005). *Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Oyun Örnekleri*. İstanbul: Ya-Pa Yayın Pazarlama.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Duygusal Gelişim*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Oyun Etkinliği I*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Okul ve Çocuk*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. *İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinde Değişiklik Yapılması*.
- Moore, D., Webb, P., & Dickson, S. (1997). Perceptions of Preservice Primary Teachers in Teaching Personal Development Health and Physical Education. J. J. Walkuski, S. C. Wright, & S. S. Tan (Dü.), *The World Conference on Teaching Coaching and Fitness Needs in Physical Education and the Sport Sciences*. içinde Singapore: Nanyang Technological University.
- Morgan, P. J., & Hansen, V. (2007). Recommendations to Improve Primary School Physical Education: Classroom Teacher's Perspective. *Journal of Educational Research, 101*(2), 99-111.
- NASPE. (2002). *Shape of the Nation Report: Status of Physical Education in the USA*. Reston: Reston, Va.
- Navdar, Ö. A. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretim Süreciyle İlgili Görüşleri (Rize İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Ocak, Y., & Tortop, Y. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Derslerine İlişkin Genel Görüşleri ve Beden Eğitimi Derslerini Yürütürken Karşılaştıkları Sorunlar. *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*. Muğla: Muğla Yayınevi.
- Öncü, Ç. E., & Akbay, E. (2006). *Okul Öncesi Çocuklar İçin Oyun* (2. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Özyeşer Cinel, N. (2006). Farklı Sosyo Ekonomik Düzeydeki 3-6 Yaş Grubu Çocuğu Olan Anne Babaların Oyuncak ve Oyun Materyalleri Hakkındaki Görüşlerinin ve Bu Yaş Grubu Çocukların Sahip Oldukları Oyuncak ve Oyun Materyallerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pangrazzi, R. P. (2001). *Dynamic Physical Education for Elementary School Children*. Harlow: Pearson Education UK.
- Pehlivan, H. (2005). *Oyun ve Öğrenme* (4. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B., & Yaşat, H. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, X*(3), 51-62.
- Poyraz, H. (2003). *Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Oyuncak* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Punch, K. F. (2005). *Introduction to Social Research—Quantitative & Qualitative Approaches*. London: Sage

- Sevinç, M. (2009). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitimde Oyun*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Seyrek, H., & Sun, M. (1991). *Çocuk Oyunları*. İzmir: Mey Yayınları.
- Sormaz, F. (2011). *Çocukluk imgesi, oyun ve oyuncak: Sosyo-kültürel bir analiz*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
- Sönmez, T., & Sunay, H. (2004). Ankarada'ki Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 32(162), 270-277.
- Sönmez, T., & Sunay, H. (2005). *Ankara'daki ortaöğretim kurumlarında Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme*. Bursa: BURFAŞ Ofset.
- Şimşek, S. (1998). İlköğretim 8. sınıf beden eğitimi dersinin öğrencilerin psikomotor gelişimine katkısı konusunda beden eğitimi öğretmenleri ve öğrencilerin görüşleri. Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Şirinkan, A., Şirinkan, S., Çalışkan, E., & Kaldırımçı, M. (2006). İlköğretim 1. Kademe görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin beden eğitimi ve spor ihtiyacını karşılayabilme düzeyleri (Erzurum İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8, 10-21.
- Tamer, K. (1987). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tamer, K., & Pulur, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset.
- Tanrıöğen, A. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., & Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *Ankara Üniversitesi SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IV(4), 139-147.
- Topkaya, İ. (2013). *İlkokullarda (1-4. Sınıf) Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretimi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Tortop, Y. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi ve Eğitsel Oyun Uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Tüfekçioğlu, U., & Özdoğ, A. (2001). *Çocukta Hareket Oyun Gelişimi ve Öğretimi*. Bursa: Anadolu Üniversitesi.
- Ulu, N. (2016). Evaluation of Classroom Teacher's Confidence for Teaching Game and Physical Activity Course. Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

- Varış, F. (1971). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Varol, S. (2017). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Öğretim Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Yaman, T. (2015). *Beden Eğitimi ve Oyunun Hafif Düzey Zihinsel Engelli Bireylerin Sosyal Beceri Kazanımları Üzerine Etkisinin Araştırılması*. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Yavaş, M., & İlhan, A. (1997). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Bursa: Melisa Matbaacılık.
- Yaylacı, F. (2012). *Beden Eğitimi Dersinde Nitelik Geliştirme Sorunu. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 23-28.
- Yılmaz, M., & Erduran, N. (2015). *Oyun Dünyam Dünyam Oyun* (2. Baskı). Ankara: Eğiten Kitap.
- Yüksek Öğretim Kurulu. (1998, Mart). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Ankara.
- Yüksek Öğretim Kurulu. (2007, Haziran). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*.
- Yüksek Öğretim Kurulu. (2018, Mayıs 30). *Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı. Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*.

EKLER

EK-1. KİŞİSEL BİLGİLER

Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Derslerindeki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri Anketi

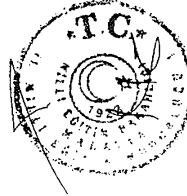
Değerli Meslektaşlarım,

Aşağıda "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Derslerindeki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri" konulu araştırmada kullanılmak üzere görüşleriniz sorulmaktadır. Araştırmamızla ilgili güvenilir sonuçlar alınabilmesi, verilen ifadeleri içtenlikle ve dikkatli bir şekilde yanıtlamanıza bağlıdır. Her bir maddeyi özenle okuduktan sonra, bu yeterlikleri ne derece yerine getirdiğinizi düşünüp, size uygunluk derecesine göre değerlendirerek, uygun kutucuğa çarpı (X) işareti koyunuz. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve amacı dışında kullanılmayacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet DEMİRHAN
Dicle Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

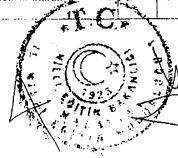
1. Cinsiyetiniz : A. Kadın () B. Erkek ()
2. Yaşınız : A. 30 yaş ve daha az () B. 31-40 yaş () C. 41 yaş ve üzeri ()
3. Meslekteki kıdem yılınız : A. 1-5 yıl ()
B. 6-15 yıl ()
C. 16-25 yıl ()
D. 25 yıl ve üzeri ()
4. Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretimine ilişkin, teorik ders aldınız mı?
A. Evet () B. Hayır ()
5. Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretimine ilişkin, uygulamalı ders aldınız mı?
A. Evet () B. Hayır ()
6. Mezun olduğunuz öğretim düzeyi ve branşınız:
A. 4 yıllık Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü ()
B. 2 yıllık Eğitim Enstitüleri ()
C. Başka Branşlardan Sınıf Öğretmenliğine Geçen Diğer Fakülte Mezunları ()

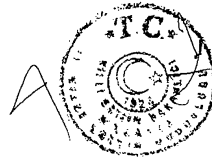
EK-2. BEDEN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETMEN YETERLİK ÖLÇEĞİ

BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSLERİNİN İLİSKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YETERLİK DÜZEYLERİ

I. PLANLAMA VE DERS HAZIRLIĞINA İLİŞKİN YETERLİK DÜZEYLERİ	Cok Yeterli	Yeterli	Kısmen Yeterli	Yetersiz	Cok Yetersiz
1. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğretilecek konunun amaç ve kazanımlarını açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edebilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
2. Beden Eğitimi ve Oyun dersini öğretim amaçları programını etkili olarak uygun şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
3. Beden Eğitimi ve Oyun dersini uygulamaların zıllı- plânına uygun şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
4. Beden Eğitimi ve Oyun dersini uygulamaların kazanımlara erişirecek şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
5. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kazanılacak davranışlara yaşamda ne işe yarayacağını bunları hangi sorunların çözümünde kullanacağını örneklerle açıklayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
6. Beden Eğitimi ve Oyun dersini öğretim öncesi ve sonraki derslerle uygun şekilde ilişkilendirerek öğreniminde süreklilik sağlayacak şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
7. Beden Eğitimi ve Oyun dersini öğretim öncesi ve sonraki derslerle uygun şekilde ilişkilendirerek öğreniminde süreklilik sağlayacak şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
8. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinin planlanmasını konuların inter disiplinler (disiplinler arası) yaklaşımına uygun, dersleri ve konuları birbirleri ile ilişkilendirerek yapabileceğime yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
9. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde planlama yaparken, bireysel farklılıkları dikkate alan bir şekilde planlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
10. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde planlama yaparken öğrencilerin hazır olmalarını sağlamak için ne yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
11. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde gerçek yaşamla ilişkili ders öğretiminde öğrencilerin öğreniminde yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
12. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde planlama yaparken, çocukların bilişsel gelişim özelliklerini bilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
13. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde planlama yaparken, çocukların duygusal gelişim özelliklerini bilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
14. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde planlama yaparken, çocukların psikomotor gelişim özelliklerini bilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
2. ÖĞRETİM STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN YETERLİK DÜZEYLERİ	5	4	3	2	1
15. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde seçilen strateji, yöntem ve teknikleri amaçlarına uygun seçebilme ve uygulayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
16. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrencilerin yaşlarına ve sahip olmaları gereken davranışlara uygun öğrenme-öğretme strateji, yöntem ve tekniklerini yararlanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
17. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrencilere ve öğrenilecek davranışlara uygun modelde hareket öğretimi strateji, yöntem ve tekniklerden yararlanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
18. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kullanılan özel öğretim yöntemlerini, konuların özelliği dikkate alınarak uygun şekilde kullanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
3. MATERYAL KULLANMAYA İLİŞKİN YETERLİK DÜZEYLERİ	5	4	3	2	1
19. Beden Eğitimi ve Oyun dersleri için kullanılabilecek materyalleri seçebilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
20. Beden Eğitimi ve Oyun dersleri için uygun materyal hazırlayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
21. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde ilgisiz materyalleri dersin hedef davranışları doğrultusunda, amacına uygun olarak hiç zamanmadan kullanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
22. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde bilgisayar teknolojilerini kullanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
4. UYGULAMAYA İLİŞKİN YETERLİK DÜZEYLERİ	5	4	3	2	1
23. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde hareketleri açık, anlaşılır ve iyi basamaklamalara ayrılmış bir şekilde sunabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
24. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde, hareket öğretiminde, açık teorik olarak öğretilen hareketi uygulayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1

25. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrenilen hareketleri göstererek yapabilirliğine yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
26. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrenilenlerin gelini dönülerden, dersteeki etkileşimi geliştirme amacıyla yararlanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
5. SİNE YÖNETİMİNE İLİŞKİN YETERLİK DÜZEYLERİ	5	4	3	2	1
27. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrenilenleri kendisine uygulayacak etkili öğrenme-öğretme değişikliği kurabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
28. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrencilerin öğrenim çabalarını öğrenmeye yönlendirebilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
29. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrencilerin öğrenme çabalarını sürdürerek bütün öğrencilerin derse aktif katılımını sağlama yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
30. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde, ödül ve yaptırımların uygun ve etkili bir biçimde yararlanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
31. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrenciler için uygun ve gerçekçi hedefler belirleyebilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
6. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYE İLİŞKİN YETERLİK DÜZEYLERİ	5	4	3	2	1
32. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde kullanılan ölçme araçlarını sistematik bir şekilde hazırlayabilme ve kullanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
33. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde hareketleri basamaklanamadaki öğrenmeleri değerlendirebilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
34. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrenilen hareketleri yapıpken öğrenme eksikliklerini saptayabilme ve düzeltilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
35. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrenme eksikliklerini tespit edilebilecek zorlukları belirleyebilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
36. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğrenme eksikliklerini hareketi basamaklanmalarında bir sonraki basamağa geçmeden güdürebilme (denetim-düzelme) ölçütlerinden yararlanabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
37. Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde öğretilen sonuçların öğrenim amaçlarına göre değerlendirilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
38. Öğrencilerin öğrenim çıktılarını hareketleri öğrenim düzeylerini objektif olarak değerlendirme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1
39. Öğrencilerin öğrenim çıktılarını ne kadar gerçekleştirdiğini saptayabilme yeterliğine sahibim.	5	4	3	2	1

EK-3. ÖLÇEK İZNI

← Tümünü yanıtla ✓ Sil ⌂ Gereksiz Engelle ...

Ynt: Ölçek izni Mehmet DEMİRHAN

ibrahim kara <ib_kara@hotmail.com>
28.11.2018 Çar 23:52
Siz ✓

↩ ↪ → ...

İBRAHİM KARA TEZ.doc
895 KB

Mehmet kardeşim öncelikle çalışmalarında başarılar diliyorum.Bilginin paylaşıldıkça değer kazanacağı kanaatiyle Prof.Dr Aysel Pehivan ve Doç Dr mehmet İnan hocalarımın çok fazlaca katkısıyla yaptığım çalışmanın faydalı olmasını dilerim.Süreçte emeği geçen en başta hocalarıma ve herkese teşekkür ediyorum selamlar.

[Outlook](#)'tan gönderildi

Gönderen: Mehmet Demirhan <mhmtdmrhn44@hotmail.com>

Gönderildi: 23 Kasım 2018 Cuma 14:40

Kime: ib_kara@hotmail.com

Konu: Ölçek izni Mehmet DEMİRHAN

İbrahim Hocam merhaba.Ben Mehmet DEMİRHAN, Dicle Üniversitesi'nde Yüksek Lisans öğrencisiyim. "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Derslerindeki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri" adlı yüksek lisans çalışmamda, "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi Öğretiminde Kendi Yeterliliklerini Değerlendirme Ölçeği" nize ihtiyaç duyuyorum. Ölçeğinizi yüksek lisans çalışmamda kullanmak için izin istiyorum.Teşekkür ederim.

Virüs bulunmuyor. www.avast.com

EK-4. ONAY YAZISI

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61316475-44-E.4645426
Konu : Anket Uygulaması İzin Onayı
(Mehmet DEMİRHAN)

04.03.2019

..... İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

- İlgi : a) Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün 14/02/2019 tarih ve 68508712-044-E.3417 sayılı yazısı.
b) Valilik Makamının 01.03.2019 tarih ve E.4527835 sayılı onayı.

Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün ilgi (a) yazılarında, Üniversitenin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Mehmet DEMİRHAN'ın yürütmekte olduğu "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Derslerindeki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri" konulu tez çalışmasını, ilçenizde bulunan müdürlüğümüze bağlı ilkokullarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerine anket uygulanması ile ilgili, ilgi (b) onay ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Erhan PELİTOĞLU
Müdür a.
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

Ekler : 1- Onay
2- Anket (3 sayfa)

Dağıtım :
- 13 İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne

Adres: Şhi.Hamit Fendoğlu Cad. 44300 Merkez/MALATYA
Elektronik Ađ: malatya.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim44@meb.gov.tr

Bilgi için: Ortaöğretim Şubesi / Dahili : 4506-07-08
Tel: 0 (422) 280 44 00
Faks: 0 (422) 280 45 49

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden fccb-cbf5-35c5-9398-2caa kodu ile teyit edilebilir.